1314
t. VI

48ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 857 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 12/25 ԱՊՐԻԼ 1904 8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1322 — 12 ՆԻՍԱՆ 1320

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գլաւոր Ռէի Մասուէրի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր։

Մանզումէյ Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یوی وسیاسی غزه‌درر
صاحب امتیازی : ارجانس فریه
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԳԻՆԸ ԱՌԱՔԱՆՈՒԹԻՒՆ

	Ցարեկան	Վեցամսեայ
Գալոց համար	80 ղր.	50 ղր.
Դաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՑԱՑՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊՏԿԵՐՕԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՌՈՒՍԻԱ ԻՆՔՆ ԻՐ ՄԷՋ

ՈՒՂԵՒՈՐԻ ՆՕԹԵՐ ՈՒ ՀԱՊՃԵՊ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

Տօնը. — Նաւարկութեան դժուարութիւնները. — Օթէլը. — Մուկերը. — Ցատկանշական բարեբեր. — «Եմոչիֆ»։

Տօնի նաւագնացութիւնը Վոլկայինէն շատ դժուարին է։ Գետը թէեւ երբեմն ահագին նեղուցի մը լայնքով կը տարածուի, սակայն տեղ տեղ խութերնը այնքան քիչ է որ ծանծաղուտները, խարակները և աւազակայտերը յատկանշական փոքրանքներն են այս կողմերը նաւարկող շոգենաւերուն, որոնք հակառակ իրենց տափակ յատակին դարձեալ երկու անուադարձի անգամ մը կը խրին առաջին ծանծաղուտին մէջ։ Մանաւոր ուղի մը յատակաձեւել անհնարին է գրեթէ որովհետեւ աւազի ալիքները շարունակ շարժման մէջ են և միշտ ստանդակ կը թափառին եզերքէն փրթող նոր գլուզումներով ճոխացած։ Նաւապետին առաջին գործը, խրման պարագային՝ դէպի խելակողմ անիւներու շարժումով մը ինքզինքը փրկելն է։ Երբ սեանայ որ տիղմին մէջ ամուր մը սոսինուած է նաւը և առանց արտաքին ուժի անկարելի պիտի ըլլայ շարժել, այն ատեն խազախներուն կոչում կ'ըլլայ, որոնք բազմատեսակ ծառայութիւն ունին երկրին այս մասին մէջ ուր երես ճերմկցնող կարեւորագոյն տարրն են բիրտ ուժի տեսակէտէ։ Այս մարդիկը ձրի անցք մը կը վայելեն իբրեւ ճամբորդ և փոխարէն իրենց աշակցութիւնը կը նուիրեն... հանքածուխի և շոգիին։ Եւրոպացի մը շատ պիտի ուզուէր, այլափոխուէր երբ իր նաւը երէր, մինչ Ռուսը այս կեանքին օրորոցին վարժուած է՝ նմանօրինակ շատ մը միջավայրային խնդիրներու պէս։ Ան կատարեալ անտարբեր է։ Թուղթ ճակատագրական այս մարդիկ անսահման վստահութիւն ունին անձնական մարդու մասնագիտութեան վրայ, որ չեն կրնար խնդրոյ տակ ձգել սա պարզ պատճառով որ իրենց խելքէն և ձեռնհասութենէն շատ վեր է։

Յետոյ՝ նաւը ճանչելուն պէս, ելո՛ւմ ջուրին մէջ է։ Կաշմբուն ու թիկնեն, նոյնքան ալ խիզան, կրիայի ոստուններու միջավայրին մէջ անզուգական հակապատկերներն են Մուժիկին և զօրաւոր հերքմնագիրը՝ միջավայրի ազդեցութեան վարդապետութեան։ Գարանը կ'երկարի նաւէն մինչեւ գետափը և փոքր մթատուները այլազան շարժումներով, կամաց կամաց կը քակէ աւազի օղակներու սոսինձը և նաւը հոգայ ու նաւելի պչրանքով մը կ'երթայ դէպ ի խորունկը, դէպ ի ձնհալնդը գետին, ուր ձուկերու և նաւերու կանքը կ'ապահովուի։ Ալ աղատուած է, ուստի շարունակենք ճամբան միշտ ընթանալով ու շարունակ լողալով։ Շնչեղեղն, ուժգնութի խազախին քրտինքն ճակտին վրայ, ջուրը զգեստէն կաթի կաթիլ կը ծորի և ինքը ընկողմանած կորեկի հացը կը ծամէ այն յաւիտենական անկողնին վրայ, զոր հողը կամ մերկ տախտակը իր ներքեւ կը փռեն և երինքի կապոյտը զայն կը ծածկէ իր քայքայուն բարեխառնութեան գրգռանքներով։

Գետը այնքան ծանծաղուտ է որ շոգենաւը շատ անգամ ընթացքը կը կասեցնէ՝ ցռուկը գերելով անցնող ձիաւարիկներու ճամբայ տալու համար։ Գիւղացի մը երբ իր գիւղին մօտենայ՝ ուր երթէ նաւամատոյց չգտնուի զինք գուրս հանելու համար, պարզապէս ծունկերը կը սօթէ, մակաղը կենակը և ցուպը ձեռքին մէջ կամրջակէն վար կը նետուի և գոռացող ալիքներու հետ կը թաւալի մինչեւ հանդիպակաց եզերքը, ուրկէ կը շարունակէ իր ճամբան։

Միօրինակութիւնը կը փառատի հէքեաթներով և լայնքին երկայնքին տարուած խօսակցութիւններով զոր առաջին հանդիպողը կը բանայ։ Եթէ միախտ ես, գաղափարի փոխանցումով կը նետուիս մէջերնին, իսկ եթէ քիչ մը խրամանկ և մանաւանդ երբ հոն գործ ունիս երկար ատեն մնալու, ամէն խօսքի ականջ կախելու չես։

Ազախու ծովին մէջ բանող շոգենաւերը ընդարձակ գործ ունին մուկերու հետ։ Դեռապրես նաւագնացութիւնը Բօսֆորի մէջ կ'ընդհատի որ միանգամայն Տօնի և Ազախի նաւահանգիստ մըն է։ Սոսկալի խաղորութեամբ մուկեր հոս նաւին մէկ ծայրէն միւսը արշաւի մրցում կը կատարեն արձակ համարձակ։

Ուղիղ մէջ պառկած ատենդ անպատկառօրէն կ'ուգան մինչեւ երեսներդ կոցել, իբր թէ համբուրելը անպատճառ խանձել եղած ըլլայ։ Թէեւ այս ալ գաղափարի խնդիր մըն է։ Մարդիկ կան որոնք նախապատիւ պիտի համարէին մուկի մը թունաւոր խածուկը աղջկան մը կամ կղէոպատրայի մը գգլխիչ ու կենսանորոգ շրթնահպումէն, և կամ Ցուդայի մը մեծարողի համբոյրէն։

Կարծիքները յարգելով հանդերձ, դիւրին գործ ալ չէ պաղ մուկի մը հետ տաք համբոյրներ փոխանակել։ Բօսֆորէն կէրչ երթալու ատեն երբ խուցս պառկած էի, քամարային առաստաղէն սոսկալի աղմուկ մը փրթաւ։ Աչքերս վերցուցի և լոյսի աղօտ նշոյլով փոքր շան մը չափ վերէն կախուած մուկի մը դիւային նայուածքին հանդիպեցայ։ Ցանկալի գազանը։ Սոսկում. ֆանէլա գլուխս կը քաշեմ ու երկունքի քրտոյլ մը կը ծորի ինձմէ։ Ինչ ու չպայեղդիենէս։ Նոյն պահուն երկրորդ մը տաքիս տակէն ցռուկը կը խօթէ ներս իբր թէ դիմում մը ըլլար ան որուն մէջը պարսլելը՝ այնքան պարզ գործողութիւն մըն է մուկի մը համար։ Փորանքը ասով ալ չվերջանար. պաշարումը կատարեալ է։ Երրորդ մը գլխուս վրայ կը սկսի խոլ ջան մը կատարել ու ճանկերով փաթլայիս բուրդը ջ գէջ, մինչ ճուաքի կարծես ասպարէզ կը կարդար։ Մէջ բան մը չէ, բայց, տառապիլը մատաուեր երանդիքի մը սպառնալիքի տակ, սոսկալի բան է։ Կեանքը անոնց է մանաւանդ երբ երեք հատ մուկի ձեռքն է ճակատագիրդ։ Վերջին ջ մը կ'ընեմ և փանէլան կանգնէս վակը նետեմ։ Բաֆ, ֆիւ, ֆիւ, մուկերը կը ցրուին գեանատապալ։ աղմուկը տիսորը անդին պառկող բնիկ մը արթնցած էր։ Մանդը սոսկալի բարկացած ուրիշ ընելու չափ պիտի մեծցնէր գոյ։ Եթէ տեղիս ուշուշ։ Հայրը ներողութենէ վերջ հազիւ քիչ մը բարկութիւն կ'ամոքի ու կը յայտարարէ որ ամէն մարդու մուկին համար չկրնար ուրիշ անգամ հանդիսաը վրդովել տալ։ Հանգանօրէն այս վերջագրէն յետոյ եթէ մուկերու հետ դարձեալ ճակատի հարկ ըլլար, հետեւանքը երկուքնէս միոյն կուիւը ձուկերու աշխարհին մէջ չունենալուն պատճառ պիտի ըլլար։

Տեղային մուկի մը համար քոնը չուզեր վրայ տալ։ Ան գարանակալ չանմը պէս կ'ուզէ որ իր որսը ծուղակը բռնուի։ և այս ուրախը դէ գնէլան է։ Անգամ մը որ հոն մտնէ մուկը դիւրաւ կը ճմլուի յարգելի պառկողին կողմէ որ մուկի մը նախճիրին գարշահոտութեան մէջ կրնայ կատարեալ հանգստաւէտ քուն մը շարունակել։ Ահա թէ մաքրութիւնը մինչեւ ո՛ւր տեղնունք կ'իջնայ։ Արդէն օճառը աւելորդ շռայլութիւն մըն է։

Ճամբորդութեան բոլոր դժուարութիւններէն վերջ գոնէ մարդ ամէն գայթ տեղը չնորհքով օթեւա՛ն մը գտնայ։ Ներքին գաւառները ուր բնատոհմիկ բարքը գերակշիռ է և հանդստաւէտ, մաքուր օթէլները հազուագիւտ են։

Բանտերորդ դարու ճամբորդ մը Որդի Մարդոյ չկրնար ըլլալ և գլուխը դնելու տեղ մը կ'ուզէ Իւքսեան ծովի այս երկիրներուն մէջ զոր 1900 տարի առաջուան աշխարհացոյցները չէին նշանակեր։ Ուստի հանգստաւէտ կամ ոչ, ազատ կամ մաքուր գտնուած տեղով գոհ կ'ըլլայ մարդ երբ իրեւ տեղացի ուխտաւոր մը չկրնար, օրերով բոպիկ ճամբորդել եւ բացօդեայ ենթակա գայ ինքզինքս։ Սոսկում. ֆանէլա գլուխս կը քաշեմ ու երկունքի քրտոյլ մը կը ծորի ինձմէ։ Ինչ ու չպայեղդիենէս։ Նոյն պահուն երկրորդ մը տաքիս տակէն ցռուկը կը խօթէ ներս իբր թէ դիմում մը ըլլար ան որուն մէջը պարսլելը՝ այնքան պարզ գործողութիւն մըն է մուկի մը համար։ Փորանքը ասով ալ չվերջանար. պաշարումը կատարեալ է։ Երրորդ մը գլխուս վրայ կը սկսի խոլ ջան մը կատարել ու ճանկերով փաթլայիս բուրդը ջ գէջ, մինչ ճուաքի կարծես ասպարէզ կը կարդար։ Մէջ բան մը չէ, բայց, տառապիլը մատաուեր երանդիքի մը սպառնալիքի տակ, սոսկալի բան է։ Կեանքը անոնց է մանաւանդ երբ երեք հատ մուկի ձեռքն է ճակատագիրդ։ Վերջին ջ մը կ'ընեմ և փանէլան կանգնէս վակը նետեմ։ Բաֆ, ֆիւ, ֆիւ, մուկերը կը ցրուին գեանատապալ։ աղմուկը տիսորը անդին պառկող բնիկ մը արթնցած էր։ Մանդը սոսկալի բարկացած ուրիշ ընելու չափ պիտի մեծցնէր գոյ։ Եթէ տեղիս ուշուշ։ Հայրը ներողութենէ վերջ հազիւ քիչ մը բարկութիւն կ'ամոքի ու կը յայտարարէ որ ամէն մարդու մուկին համար չկրնար ուրիշ անգամ հանդիսաը վրդովել տալ։ Հանգանօրէն այս վերջագրէն յետոյ եթէ մուկերու հետ դարձեալ ճակատի հարկ ըլլար, հետեւանքը երկուքնէս միոյն կուիւը ձուկերու աշխարհին մէջ չունենալուն պատճառ պիտի ըլլար։

Տեղային մուկի մը համար քոնը չուզեր վրայ տալ։ Ան գարանակալ չանմը պէս կ'ուզէ որ իր որսը ծուղակը բռնուի։ և այս ուրախը դէ գնէլան է։ Անգամ մը որ հոն մտնէ մուկը դիւրաւ կը ճմլուի յարգելի պառկողին կողմէ որ մուկի մը նախճիրին գարշահոտութեան մէջ կրնայ կատարեալ հանգստաւէտ քուն մը շարունակել։ Ահա թէ մաքրութիւնը մինչեւ ո՛ւր տեղնունք կ'իջնայ։ Արդէն օճառը աւելորդ շռայլութիւն մըն է։

Ճամբորդութեան բոլոր դժուարութիւններէն վերջ գոնէ մարդ ամէն գայթ տեղը չնորհքով օթեւա՛ն մը գտնայ։ Ներքին գաւառները ուր բնատոհմիկ բարքը գերակշիռ է և հանդստաւէտ, մաքուր օթէլները հազուագիւտ են։

Բանտերորդ դարու ճամբորդ մը Որդի Մարդոյ չկրնար ըլլալ և գլուխը դնելու տեղ մը կ'ուզէ Իւքսեան ծովի այս երկիրներուն մէջ զոր 1900 տարի առաջուան աշխարհացոյցները չէին նշանակեր։ Ուստի հանգստաւէտ կամ ոչ, ազատ կամ մաքուր գտնուած տեղով գոհ կ'ըլլայ մարդ երբ իրեւ տեղացի ուխտաւոր մը չկրնար, օրերով բոպիկ ճամբորդել եւ բացօդեայ

Սայս ուխտաւորը իր ապրելակերպին մէջ նախնական քրիստոնեաներէն անով միայն կը տարբերի որ ինք քահանային սորվեցուցածը աւելի խիստ կլիմայի մը մէջ քրթիք կ'ընէ։

Տան կամ օթէլ ինչ որ տրամադրելի է կը վարձես, օթեւանապետը յարիրը, սենեակները մէկիկ մէկիկ կը պատնէ, կը սակարկես. նախ շատ կը պատնչեն եւ քիչով ալ կը գոհանան ինքզինքդ։

Գնաք է սակարկել և ամէն բան հատիկ հատիկ պայմանագրել։ Անկողնակա, սնկողին, վերմակ, սրփիչ, անկողնի ճերմակեղէն, հայելի, աթոռ եւայլն ինչ որ պէտք է հանգիստ վայելելու համար։ Եթէ մանաւանդ մէկը յիշել վերջը պահանջելու իրաւունքէ կը զրկուիս։ Մանաւանդ ճերմակեղէնի համար հակակրութիւն մը ունին տեղացիք. անոնք ամէն մարդու պատկած եղած տեղը չեն ուզեր պառկիլ ելլալ։ Դոնէ ճերմակեղէնները պայուսակին մէջ կը պտցնեն միասին։ Շատեր իրրեւ անկողին հաստ ֆանէլա մըն ալ կ'առնեն և անոր վրայ կը պառկին. որովհետեւ ձմեռը ննջասենեակները Ռուսիոյ մէջ լաւ կը տաքցուին, ուստի այս վերջի կերպին հետեւիլ աւելի խոհեմութիւն մըն է, մանաւանդ մինքրոպի ամենուրեքութեան այս գարուն մէջ։ Պանդոկապետը օրական քսան կոպէկի փոխարէն թէյի կազմած մը կը դնէ ճամբորդին տրամադրութեան տակ։ Ասոր մէջ կը գտնուի յօղուելու փոքրիկ տաշտ մը, բաղ մը, սամալար, գաւաթ եւայլն. ասոր կ'ըսեն բրիպոր։

Սէրֆերու ձրի ծառայութեան վարձ ակնասին հիմա ալ առանց ծառայի կրնար տեղ մը երթալ։ Հոն ծառան պէտք է իրրեւ սենեկապան, հանդերձապետ և ծառայ, առտուն ան պիտի հագցնէ, թէրը պատրաստէ. անձնական հոգատարութիւնը ընէ։ Եթէ ծառայ չունիս, պանդոկին սպասաւորը կը տեղադրէ ի դիմաց։ Առտուն անկողնէդ ելլալուդ ծառայի պէտք ունիս։ Կաշելու համար միջոցները կը սակին, ուստի կոկորդիդ զօրութեան պատուհան օրինակի համար կը պոռաս բոլոր ուժով «Բէթրիւշա, բէթրիւշա, սմաքէն վօտի» (*), հոգ չէ թէ աղմուկդ բոլոր պառկողները դիւահարի պէս ցատկեցնէ քունէրնէն։

Որքան ալ երկաթուղիները տարածուած ըլլան և խճուղիներ գտնուին իրացակայութեան կրակի ձիու դարձեալ շատ տեղեր նախապատմական խորտուբորտ ճամբաները միակ հաղորդակցութիւնը կ'ապահովեն որոնց վրայէն հազիւ քառաձի սայլ մը (թարանթաս) կրնայ ուղեւորին կարագը հանել։ Կամուրջները աւելի գէշ են։ Ճամբաներու մասամբ անկանոն վիճակը քարի նուազութենէն և կլիմայի խստութենէն յառաջ կուգայ առհասարակ և մանաւանդ հիւսիսային Ռուսիոյ մէջ։

Ձմեռը բալխիրով ճամբորդելը սառած սահուն ձիւնին վրայէն շատ հանգստաւէտ է եթէ ճամբու ելեւէջները և ընդարձակ ձորաձեւ փոսերու անպատեհութիւնը չըլլար։ Միայն 30—35 աստիճան ցուրտին տակ որքան ալ պատսպարուած, բաց բալխիրով ճամբորդելը շատ դժուարին է. այս տեսակ ճամբորդութեան մէջ մարդու քիթը ամէնէն առաջ և առանց զգալու կը սառի կը լմննայ։ Դոց բալխիր չը դնուիր և եթէ դնուի իսկ, անոր մէջ մարդ ծովախտի պէս տեսակ մը գլխի պտոյտ կը բռնուի որ հաճելի չէ։

«Ձմեռուան պայծառ օր մը ճամբայ ելայ Նովկորոտէն մօտակայ զինուորական կայան մը երթալու համար. գլուխս մինչեւ ծոծրակս մորթ գդակի մը մէջ անցած էր և մուշտակի մը պլլուած էի։ Աւելի պատսպարուելու պէտք չտեսայ, հակառակ բարեկամներուս թախանձանքին։ Դիմացէն երեսիս ձմեռնային կծու հիւսիսային հով մը սառի այրուցքներ կը թափէր։ Երակներուս մէջ արիւնս ամլացած էր։ Ընկերէս ամենալուս ետ դառնալու քաջութիւնը չունեցայ։ Ճամբուն երեք քառորդը կտրած էինք արդէն, երբ գեղջուկ կին մը հանդիպեցաւ և քանի մը բառեր բացագանչեց, որոնցմէ միայն «ապկէֆրօրէն» — սառուցեալ — բառը կըրցայ լսել։ Առաջին գործս ականջս խուցայ լսել։ Առաջին գործս ականջս խուզարկել եղաւ. ան թռած էր և հոն փայտ մը կար իր տեղը. զանգուածը սոսկալի ու ապշեցուցիչ էր։ Անմիջապէս բալխիրէն ցատկեցի ձիւնով չփելու համար, որ միակ դարմանն է։

«Հովը մուշտակիս քղանցքը ուժով մը վեր առաւ ու սառած օդը կապարի պէս սրտիս զարկաւ։ Ալ չեմ գիտեր ի՛նչ եղաւ։ Աչքս բացի և անկողնի մը մէջ պառկած, գլխուս վրայ կայանին վիրաբոյժը կայնած էր։ «Կեանքը կրնայ ազատուած նկատուիլ, մինակ երակար ջերմի նոպայ մը պիտի անցընէ» ըսաւ։ Բարեբախտաբար իր գուշակութիւնը չիրականացաւ. սակայն շաբաթ մը ալ բաղուկս գաճացած, փայտ կըտրած էր. և տանջրնդիզ օր ալ անկնջս հրապարակային ցուցադրութենէն հեռի պահեցի։ Դեղկուհին սա բառերը ըսած էր.— «Մէյն Կօթ իյէ նաղէ իսթ ապկէֆրօրէն. — Աստուած իմ, ականջը սառնահար եղած է։» Այո՛. ու տասնրինգ օր տեւեց ականջիս սառնահալը։»

ՑԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ

ԾՈՎԱԿԱԼ ՄԱՔԱՐՈՎ

Ծ. Աւեւելիի ռուսական նաւատորմին ընդհանուր հրամանատարը, որ ընկղմած «Բերորքալովսկ» ռուսական զրահաւորին մէջ խղդուեցաւ Բորբ Արթուրի առջեւ։

Պարզ Խօսքեր

ԽՏՐԱԿԱՆ ՈԳԻ

Իզմիրի Ամերիկեան աղջկանց քոլէժին մէջ Հայ Բողոքականները անցեալ օր հանդէս մը տուեր և հասոյթը բաժներ են քաղաքին ոչ-բողոքական Հայ աղքատներուն։—Այս լուրը մեծ ուրախութիւն պատճառեց մեզ ո՛չ թէ անոր համար միայն որ Իզմիրի Հայ աղքատները նիւթապէս օգտուեցան,—վասն զի քաջ գիտենք որ Իզմիրցի մեր պատուական ազգայիները շատ գուրգուրանքով կը վերաբերուին միշտ իրենց կարօտեալներուն հանդէպ,—այլ որովհետեւ Հայ բողոքականներու այս ազնիւ արարքը պատուական դաս մը կուտայ այն կարգ մը անձկամիտ մարդոց,—ըլլա՛ն Հայադաւան, ըլլան Բողոքական—, որոնք պանծալի գործ մը կը նկատեն խորութիւն դնելը՝ համարիւն եղբայրակիցներու միջեւ։

Բարեկամ մը պատմեց մեզի թէ թաղի մը մէջ, բարեսիրական մարմնոյ մը կողմէ ածուխ բաժնուած պահուն, աղքատիկ կին մը ներկայացած էր հանրային գթութենէն օգտուելու համար, բայց Բողոքական հասարակութեան պատկանելուն պատճառաւ մերժուած էր։ Չենք գիտեր թէ ո՛րքան ստոյգ է այս պատմութիւնը, բայց ամէն պարագայի մէջ կը փափաքինք որ ճշմարիտ չըլլար ի պատիւ մեր հասարակութեան, որուն անխտրական ոգին շատ հեղ գովաբանած ենք պարծանքով։

ՍԻՄԷՈՆ ՇԵՐՈՒՆԻ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 48

ՖԱՍՓԱՍ

Ոսկիներու Ճամբուն Վրայ

ՎԷՊ

ՅՈՂՍԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ե.

Նուարդ գիտէր որ Կէկէուառի ըսպառնալիքները հիմնական բաներ չէին և մեծ չարիք մ'ալ չէր գտնուր անոր ձեռքէն՝ միեւնոյն ժամանակ՝ սակայն անխոհեմութիւն կը սեպէր նաեւ բացուած դերձակատան չուրջ ասանկ դէնամի մը յարուցանելը։ Երիտասարդը թէ ո՛ւ է մնաս հասցնելու անկարող էր իսկ, կրնար մտած եղած տեղերը դրախսել տիկին Ադամեանի ու անոր աղջկան նկատմամբ։ Նոյն իսկ մտացածին զրպարտութիւններ ալ կրնար յերիւր, քանի որ օրուան ո և է ժամուն ամէն տեսակ գայթակղական լուր սիրայօժար չնդունելու և բերնէ բերան տարածելու պատրաստ վայրերանոց չէին պակսեր Բերայի մէջ ու անկէ ալ դուրս։ Ինչ որ կայծակեանի զաւկին հետ ուղղակի մաքառիլ, զայն ծաղրել, ու իր պաշտպանութեան ներքեւ գտնուող հաստատութեան մէջ անոր նախատուելուն թոյլատրել, անպատշաճ պիտի ըլլար բացայայտակէս, երբ այնչափ հին բարեկամութիւն մը կար իրենց ու ասնոնց միջեւ։

Օր. Պօրգեւեան այս ամէն նկատումներէն աւելի, իր մօրմէն կը վախնար. անիկայ կէս մը փեսայուի հանգամանքով կը վերաբերուէր Կէկէուառի և եթէ լաւ դերձակատան մէջ անցած դարձածներն ու Կէկէուառի եղած նախատանքը ընդունելութիւնը, ամէնէն առաջ ինք կ'ըլլար խեղճ Ադամեաններէ երես դարձնողը։ Ուստի երիտասարդին սիրտը առնելու և չարիքը իր սաղմային վիճակին մէջ խեղդելու դիտումով, վայրկենաբար փոխեց երգիծական ոգեղուն ու աւելի ընտանի շեշտով մը։

—Նեղեցէք միւսիս Կէկէուառ, ըսաւ, անշէմ խօսեցաք, չպատասխանեցի, բայց եթէ իմ ուղղադատութեանս կը վստահիք, բացէ ի բաց պիտի յայտարարեմ որ անիրաւ էք, տիկին Ադամեան բնաւ նպատակ չունէր ձեզի ակնարկութիւն մը ընելու, թէպուառ կինը կարի, աշխատանքի բեռին տակ ընկճած, սիրտ չունի կենցաղագիտական նրբութիւններ հաշուելու ու խօսքը կշռելու, եթէ ո՛չ ներքնապէս շատ ազնիւ կին է։

Կէկէուառ մէկ կողմէ տիկին Ադամեանը նախատելով հանդերձ, Վարդանոյշի հրապուրիչ գեղեցկութենէն ալ չէր ուզեր զրկուիլ վերջնականապէս։ Ուստի Նուարդի առաջարկած իրաւախոհութենէն օգտուելու դիտումով, յետաձգեց մեկնումը ու խօսակցութեան ոճը մեղմացնելով.

—Բանի որ նկատում չունէր կ'ըսէք, ըսաւ, ուրեմն թող նախ խօսիլ սորվի ու ետքը գործի ձեռնարկէ, մընաց որ իմ նպատակս զուտ օգտակար ըլլալ էր իրենց։

—Ձեզեալ նկատեցէք. յարեց Նուարդ և կը խնդրեմ մոռցէք միջադէպը։

—Արդէն ինչ յարաբերութիւն կըրնամ ունենալ անոնց հետ, մէկ քանի Բարիզեան տուներու պիտի [illegible] բարէի ղիրենք, [illegible] ըլլալու հաճոյ[illegible]մար։

—Շնորհակալ եմ, ձեր վեհանձնութենէն կ'սպասեմ որ ալ խօսքը չընէք ասոր։

Կէկէուառ Նուարդի մտերմական շեշտերը տեսնելով, սկսաւ ստիճանաբար քաջալերուիլ, ինք որ կը կարծէր թէ օրիորդը երես դարձուցած է իրմէն ու Հրաչեան կը նախապատուէ, հիմա անոր ընտանեկան ձեւերուն հանդէպ՝ յոյսը կ'արծարծուէր իր մէջ և կը համոզուէր որ, լոկ քաղաքավարական արտականութիւն մ'էր Նուարդի իրենց բնակարանին մէջ Հրաչեայի տուած կարեւորութիւնը։ Ոգեւորութիւնը այն ստիճանին հասած էր թեթեւսօլիկ երիտասարդին որ, եթէ չվախնար, անմիջապէս ոտքերուն պիտի փարէր Օր. Պարգեւեանի ու սիրային առաջարկ մը մատուցանէր անոր։ Նոյն իսկ պահ մը փորձուեցաւ խօսքը բանալ իրենց անմնութեան, բայց որովհետեւ այսչափ կենսական խնդիր մը վտանգել ամբողջ ապագան փճացնել պիտի ըլլար, սանձեց ինքզինքը [illegible] թեան հով [illegible] ներողամիտ [illegible]։

Նուարդ խօսակիցը ճամբու դնելն անմիջապէս ետք, տիկին Ադամեանն ու Վարդանոյշը կանչելով՝ բարձր [illegible]ով մը,

—Կեցցե՛ս Տիկին, գոչեց, այս զէվ[illegible]կը, այս թեթեւսօլիկը կեանքին մէջ [illegible]նկ դաս առած չունէր։

—Ի՞նչ ընեմ, պատասխանեց Տիկինը. [illegible] տարի աղէկ գէշ պատիւով [illegible]արեցայ, ասկէ ետք ալ չեմ կրնար [illegible]այի մանչերուն ձեռք խաղալիկ ըլ[illegible], ասանկ բաներու վարժուած չենք մենք։ Հարուստի աղջիկները կրնան ամէն տեսակ երիտասարդի հետ տեսակցիլ, և ոչ մէկը կրնայ անոնց ծուռ աչքով նայելու համարձակիլ. մենք հարուստ չենք, ո՛չ ալ էրիկ մարդ ունինք, եթէ քիչ մը թուլութիւն ցուցնենք, ամէնքն ալ մեր վրայ կ'իյնան, ու աղջկանս անունը փարայի մը ընելէ ետք կը քաշուին։

—Շատ չնորհակալ եմ ձեր այս զգացումներէն, Տիկի՛ն, պատասխանեց Նուարդ հետզհետէ հրապուրուելով խօսակիցին պատուախնդրական գաղափարներէն. ասանկներէ անուն աւելու համար կը պարտին։ եթէ մեր տունը [illegible]ալ գալը կ'ուզէք հասկնալ, պատճառն այն է որ, ընտանեկան յարաբերութիւն ունինք և մէկէն ի մէկ դուռը երեսին գոցել չըլլար։

—Ձեր տունը ինչո՞ւ չի գայ, յարեց տիկին Ադամեան, փառք Աստուծոյ հայրդ կայ լեռան պէս, դուք իրենցմէ բարձր մարդիկ, որո՞ւ բերնին ինկեր է բան մը ըսել. մեզի հետ ի՞նչ գործ ունի, մենք խրոխանիս գլուխնիս քաշեր, սըսոր սրտեղը գործերնիս առաջ տանելուն վրայ կը մտածենք կոր, աս ալ եկեր է իր խելքովը՞ անոր ասոր աղջկանը հետ ժամանակ պիտի անցընէ, արիւնս գլուխս ցատկեց, Աստուած վըկայ ու թէ որ ձեզմէ չքաշուէի, չէնք չնորհք պիտի վռնտէի։

—Պռավո՛ տիկին, կրկնեց Նուարդ՝ անվերջ քրքիջներով, չատ աղէկ ըրեր։ օ՛խ, թող երթայ բերնին չափը առնէ, Բարիզի Ֆապրիֆաբոնտներուն ներկայացնելու համար եկած է եղեր հոս։

—Բարիզի հետ ի՞նչ ունինք մենք յարեց տիկինը, ինքզինքը թող ներկայացնէ անոնց, որ էկս հայերէն կէս գաղիերէն խօսիլը տեսնելով վրան խնդան։ Մանրնիդ չերթայ, բայց աս հարուստի մանչերուն մէջ, անանկ զէվզէկներ կան որ, ժամ որ, Հիւանդանոց դրուելիք բաներ են։

—Հարուստի տղոյ ամէնքն ալ մէկ ջրով մի՛ լուար տիկին, պատասխանեց Նուարդ չկրնալով դեռ խնդուքը զըսպել, խելքը գլուխը մանչեր ալ պակաս չեն։ Ասիկայ Բարիզ կրթուած է, անոր համար քիչ մը թեթեւ է։

Վարդանոյշ որ մինչեւ այն ատեն չէր մասնակցած Կէկէուառի նկատմամբ յայտնուած կարծիքներուն։

—Պատուոյ զգացումէ զուրկ երիտասարդ մ'է աս տղան, ըսաւ լրջութեամբ։

—Ինչո՞ւ, հարցուց Նուարդ, հետաքրքրուելով Վարդանոյշի խորհրդաւոր ձեւերէն։

—Պատճառը չեմ կրնար բացատրել, բայց անպատիւ կ'երեւայ ինձ, յարեց օրիորդը միշտ լրջութեամբ։

(Շարունակելի)

ԵՐՐՈՊԱԿԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐԸ

Արեւելեան Երկաթուղիներու գիծը Բէօքայի մէջ աւերուած ըլլալով, Արեւելեան Ճեպընթացը Եւ. օրուընէ ի վեր չժամանեց Պոլիս, որով Եւրոպական թղթաբերը եւ բերրեռնալ կը յապաղին։

Սակայն հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ, երկաթուղւոյ երթեւեկութիւնի ի մօտոյ պիտի վերսկսին։ Միւս կողմէ, հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ թրքաստանական պայուսակները նամբայ հանուած են արդէն դէպի լեռական սահմանագլուխը, այնպէս որ այսօրուընէ սկսեալ հաղորդակցութիւնի պիտի վերահաստատուին pus առաջնոյն։

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԻԶՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

Բեթերսպուրկէ կը հեռագրեն Վիէննական թերթերուն թէ հռչակաւոր ռուս զօրավար մը յիշատակագիր մը մատուցանելով՝ Վեհ. Զարին, կը ջանայ ապացուցանել թէ Մանչուրիա, ոչ եւ արժէք չունի Ռուսիոյ համար, և եւ ելմտապէս ալ չատ վնասակար է Ռուսիոյ գանձուն։ Զօրավարը կը պատճառաբանէ թէ Մանչուրիա միշտ խոշոր ծախքերու դուռ պիտի բանայ, ուստի, երբ ներկայ պատերազմին մէջ Ռուսիա յաղթող ելնէ, պէտք է այդ գաւառը Զինաստանի վերադարձուի, և Մանչուրիական երկաթուղին ալ պէտք է ծախուի դրամատէր Սէնտիքայի մը, մինչեւ հիմա վատնուած դրամները գանձելու նպատակաւ։ Զօրավարը կարծիք կը յայտնէ նաեւ թէ ռուսական նաւատորմը ընդարձակելու գաղափարը ուղիղ գաղափար մը չէ, քանի որ Ռուսիա երբէք պիտի չկրնայ յաջողապէս դիմադրել Անգլիոյ և Ճաբոնի միացեալ նաւատորմիղներուն։ Ռուսիա պէտք է իր բոլոր ուշադրութիւնը և ոյժը նուիրէ և ցամաքային ստուարոյժ պահէ կեդրոնական Ասիոյ կողմը և հոգ տանի իր երկրին խաղաղիկ զարգացման։

Մինչդեռ հեռագրերուն բաժինի մէջ կ'երեւի, Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան օրկանը, Նովոյե Վրեմիա, խօսելով միջնորդութեան գաղափարին վրայ, կը յայտարարէ որ եթէ Անգլիա միջամտէ Ռուսիոյ և Ճաբոնի պատերազմը վերջացնելու նպատակաւ, տարակոյս չկայ թէ Անգլիոյ և Ռուսիոյ յարաբերութիւնները մեծապէս պիտի բարւոքին, և երկու երկիրներուն միջեւ գտնուած բոլոր խնդիրները խաղաղիկ վախճանի մը պիտի յանգին։ Ասիկա մեծ ապացոյց մըն է այն լուրին թէ Ռուսիոյ դիւանագիտական բարձր շրջանակներուն մէջ սկսած են ուշի ուշով հետեւիլ անգլեռուս մերձեցման մը գաղափարին, զոր այսօր կը հրապարակէ ա՛նքան պատեհ առիթով արտաքին գործոց նախարարութեան օրկանը։

Վիէննայի թերթերուն ըսածին նայելով, նոյն իսկ բանակցութեանց նման բաներ մը սկսած են Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջեւ, Մ. Արեւելեան խնդիրը խաղաղութեամբ վերջացնելու համար։ Բայց բանակցութիւնք կրնան երկար տեւել և մինչ այս մինչ այն, Ռուսք ելուի վրայ կրնան յաղթութիւն մը տանիլ Ճաբոնցիներուն դէմ։ Այս վերջին պարագային Անգլիոյ համար կըսուի թէ պիտի միջամտէ, քանի որ Ռուսիոյ հաւանութիւնը կանխաւ առնուած է այսպիսի բարեկամական ձեռնարկի մը համար։

Վերջապէս մինչ Մ. Արեւելքի կողմը երկու թշնամի բանակները և նաւատորմիղները իրենց մահացու գործը շարունակելու համար ամէն պատրաստութիւններ կը տեսնեն անկախաբար ո և է միջամտութեան գաղափարէ, և զինուորական կարգադրութիւնները կ'ըլլան փութոյ պնդութեամբ, կերեւի թէ Դիւանագիտութիւնը Լոնտոնի, Բարլզի և Բեթերսպուրկի մէջ կը պատրաստէ միւնոյն ժամանակ խաղաղիկ միջամտութեան մը ծրագիրը։

Մօտաւոր ապագան պիտի յայտնէ և լուսաւորէ այս դեռ մութ կէտը։

Վիէննայի թերթերը Ռուսիոյ նաւային վերջին աղէտքին վրայ խօսելով, հետեւեալ կերպով կը վերջացնեն.—

«Ռուս Ազգը արժանի է մեր համակրութեան, ո՛չ միայն ա՛նքան քաջ նաւաստիներու և առաջնակարգ զրահաւորի մը կորուստին համար, այլ գլխաւորաբար կորուստին համար ա՛յն մարդուն որուն վրայ ամենամեծ վստահութիւն ունէին Զարը, Նաւատորմը, և երկիրը, որ Բորթ Արթուրի մէջ իր կարմատեւ հրամատարութեան միջոցին Նաւատորմին ներշնչեց ինքնավստահութեան զգացում մը որքան պիտի չընէր քանի մը նոր մարտանաւերու յաւելումը, և զոր նոյն իսկ թշնամին կը յարգէր ու կը պատուէր իբրեւ ամենաբարձր կարողութեան տէր մարդ մը։ Ի սրտէ և անկեղծօրէն կը ցաւակցինք մեր բարեկամներուն՝ Ռուս ազգին, և համոզուած ենք թէ այս աղէտը բնաւ պիտի չվհատեցնէ իր ոգին։ Ճակատամարտ կորսնցուցած չէ, և եթէ նոյնիսկ կորսնցուներէր, ասիկա պիտի չվճռէր պատերազմին ելքը, մանաւանդ քանի որ Միջերկրականի և Պալթիկի նաւատորմիղները չեն հասած պատերազմին վայրը։

«Թշնամիին ցամաքային գործողութիւնները դժուարութեան մատնելու գործը հիմակ առաջուընէ աւելի դիւրին պիտի չըլլայ, բայց մխիթարական է տեսնել որ ծովակալ Մաքարովի յաջողը, աղէտքին առանց վհատում ցոյց տալու, անմիջապէս ճամբայ ելաւ թշնամիին ետեւէն իյնալու։ Այս պատերազմին մէջ Ռուսիոյ գլխաւոր զէնքը Նաւատորմը չէ, այլ Բանակը։»

Ռուս հրապարակագիրները կը ջանան վառ պահել իրենց ընթերցողներուն քաջութիւնը, վստահացնելով զիրենք թէ, այս երկրորդ աղէտքը իրապէս ենթադրուած կարեւորութիւնը չունի։ Ծովային պատերազմը պատահական է միայն։ Ելքը պիտի որոշուի ո՛չ թէ Ռուսական Նաւատորմին կողմէ, այլ Ռուսական Բանակին կողմէ։ Երբ Զարին Լեգէոնները սամմանագուխը հասմխմբուին ամէնքն ալ, պիտի ճմլեն թշնամին, և անդիմադրելի կերպով դէպի իր մարտանաւերը պիտի քշեն զայն։ Ցամաքային պատերազմի մը անյաջողութիւնը միայն կրնայ վհատութիւն պատճառել Ռուսներուն, կ'ըսեն Ռուս թերթերը, յարելով թէ ատիկա ալ տեղի պիտի չունենայ, այլ ցամաքի վրայ ռուս զօրութիւնները միշտ յաղթող պիտի ելնեն։

Վիէննայի Զինուորական Շաբաթաթերթը կը պատմէ թէ, զօրավար Ռուրոքաթքին ըսեր է ռուս երիտասարդ սպայի մը, որ կը փափաքէր իրեն հետ Ծ. Արեւելք մեկնիլ.— «Աղէ՛կ, եթէ կ'ուզես եկուր, բայց միաքդ դի՛ր որ Եւրոպա պիտի դառնաս ճերմակ մօրուքով ծերուկ մը եղած։» Ասկէց կը հետեւցուի թէ, պատերազմը երկար պիտի տեւէ։

Բանակորս նոր խոշոր թորփիլներ պատրաստուեցան Ռուսիոյ համար Ֆիումէի զինագործարանին մէջ և ի մօտոյ Բեթերսպուրկ պիտի ղրկուին։

Բայց վերջին հեռագրական լուրերը ցոյց կուտան թէ Ճաբոնցիք ի մօտոյ ցոյց մը պիտի ընեն Նիու Զուանկի ցամաքին վրայ ոտք կոխելու, ամրութիւնները ռմբակոծելէ վերջ։ Եալուի վրայ ալ կը պատրաստուի մեծ գործողութիւն մը։ Այսօր վաղը երբ եւրոպական թղթաբերը ժամանէ հինգ օրուան դադարէ մը ետքը, վերջին ռազմական գործողութիւններու վրայ պիտի առնենք կարեւոր տեղեկութիւններ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԸ՝ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

Մ. Լուպէ, որուն կ'ընկերանայ արտաքին գործոց նախարար Մ. Տելքասէ, երէկ, կիրակի, Իտալիա պիտի մտնէր Մօտանի ճամբով։ Նախագահական կառախումբը ուղղակի Հռոմ պիտի երթայ, ուր պիտի հանդիպի երէկ իրիկուն։

Մարսէյլէզ զրահապատ յածանաւը Պրէսթէն Թուլոն ժամանեց քանի մը օր առաջ։ Այդ մարտանաւը՝ ուղեկցութեամբ նաւախումբի մը՝ շաբաթ օր Թուլոնէն մեկնեցաւ։

Հանրապետութեան նախագահին ըլլալիք ընդունելութեան ծրագիրը հետեւեալ կերպով պատրաստուած է.—

Կարգադրութիւնները այնպէս մը եղած են որ երեւան բերուի լիովին երկու տէրութեանց միջեւ վերջերս հաստատուած մտերմութեան բոլոր կարեւորութիւնը։ Ամբողջ մայրաքաղաքը գրօշազարդուած է, եւ տօնական մեծ հանդիսաւորութեան մը երեւոյթը առած է։

Մ. Լուպէ, որ երէկ, կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը կէս Հռոմ պիտի ժամանէր, պիտի ընդունուի նախ յանուն Հռոմ քաղաքի քաղաքապետ Բոլոննայի կողմէ, որ բարի գալստեան ուղերձ մը պիտի արտասանէ։ Ցետոյ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին հետ քառաձի կառք մը բազմած պիտի երթայ արքունական պալատը, Կուիրինալ, անցնելով դրօշազարդուած փողոցներէն, որոնց երկու կողմը բարեւի պիտի կենան Բաղաքական պահնորդներ, և Իտալիոյ զանազան գաւառային քաղաքներէ հաւաքուած երաժշտախումբեր պիտի նուագեն անընդհատ։ Սովորական այցելութիւններէն վերջ մանաւոր կամ անպաշտօն ճաշ մը տեղի պիտի ունենայ Կուիրինալի մէջ։ Ժամը 9ին մեծափառ նուագահանդէս մը պիտի կատարուի Կուիրինալի Պալատին մէջ, Ս. Սէսիլի Արքայական Ակադեմիոյ կողմէ կազմակերպուած։ Զահագնացութեան առաջին թափոր մը յետոյ պիտի ընթանայ դէպի Կուիրինալի պալատը համակրական ցոյց մը ընելու համար Հանրապետութեան Նախագահին եւ Իտալիոյ թագաւորին եւ թագուհիին։

Այսօր, Բշ. առաւօտ, Նախագահ Լուպէ Պանթէոն պիտի երթայ այցելելու Վիքթոր Էմմանուէլ եւ Ումպերթօ թագաւորներուն շիրիմները։ Բաղաքին մէջ պտոյտ մը ալ պիտի ընէ, եւ կէս օրէ վերջ ներկայ պիտի ըլլայ, Ումպերթօ Ա.ին Ամբարանոցին մէջ, նուագախումբերու մեծ մրցումի մը, որոնք Իտալիոյ ամէն կողմերէն հաւաքուելով Հռոմ փութացած են, յարգանքի մեծ ցոյց մը ընելու Ֆրանսայի Պետին եւ ապա պիտի երթայ Էվէստրօմ, Ֆերոցուցահանդէսը դիտելու։ Դիշերը հանդիսական չքեղ հացկերոյթ մը պիտի տրուի Կուիրինալի մէջ, եւ ապա թատերական ներկայացում մը Արժանթինա թատրոնին մէջ։

Վաղը, Դշ. առաւօտ, Մ. Լուպէ առաջին անգամ ներկայ պիտի ըլլայ մեծ զօրահանդէսի մը Բրաթի տի Բաթէլլօ զինուորական հրապարակին վրայ։ Կէս օրէն վերջ Նախագահը պիտի այցելէ ի պատիւ Վիքթոր Էմմանուէլի կազմուած յիշատակարանին, եւ հին հռոմէական Ֆորօ մը։ Դիշերը լուսաւորութիւն պիտի ըլլայ քաղաքին մէջ, և Տիբերիս գետին երկու կողմերէն Մարիաս Բլուրին զառիթափերուն վրայ հրախաղութիւններ պիտի կատարուին խիստ ընդարձակ ատեանի մը վրայ։ Նախագահը յետոյ ներկայ պիտի ըլլայ Բաղաքապետութեանկողմէ կազմուելի մէջ տրուած ընդունելութեան մը, որու միջոցին Վիքթոր Էմմանուէլի յիշատակարանը, Բալթինը, Կոլոսէոնը եւն. պիտի լուսաւորուին Պենկալեան կանթեղներով։ Նախագահը այս հիանալի տեսարանը պիտի դիտէ Կապիտոլի դարատանիներուն մէկուն վրայ կեցած։

Դշ. առաւօտ Մ. Լուպէ պիտի ընդունի Հռոմի Քաղաքապետական որոնդը, որ նուէր մը պիտի մատուցանէ անոր ի յիշատակ իր այցելութեան։ Կէս օրէ վերջ ընդունելութիւն պիտի կատարուի Ֆրանսական դեսպանատան մէջ, և երեկոյին չքեղ ներկայացում Բօսթանցի թատրոնին մէջ, և դարձեալ պիտի լուսաւորուին Բօրսօն և քաղաքին միւս գլխաւոր հրապարակները։ Հանրապետութեան Նախագահը կանոնակարգութեամբ Իտալիոյ Թագաւորին նշանաւոր ժամը 10ին Հռոմէն Նաբոլի պիտի մեկնի։ Ժամը 3ին Նաբոլի պիտի ժամանէ, և Մ. Լուպէ անմիջապէս կառքով պիտի պոռնի քաղաքին չորս։

Ուրբաթ օր պիտի աւարտի Նախագահական այցելութիւնը Նաբոլիի մէջ, ուր Մ. Լուպէ այքէ պիտի անցնէ Իտալական Նաւատորմը, և իր մարտանաւին՝ Մարսէյլէզի մէջ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին նախաճաշ մը տալէ վերջ, կէս օրէ ետքը ճամբայ պիտի ելնէ դէպի Մարսիլիոյ նաւահանգիստը։

Այս այցելութեան առթիւ, մէջէ աւելի պատեհութիւններ պիտի ունենան ընթացիկ քաղաքականութեան վրայ խորհրդակցելու Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար սինեօր Թիթոլի և Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Մ. Տէլքասէ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՌԱՔՍԵԱՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՆՈՐ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏ

ՌՈՒՍ ԹՈՐՓԻԼԱՆԱՒԻ ՄԸ ԸՆԿՂՄԻԸ

ՆԻՈՒ-ՉՈՒԱՆԿ ԿԸ ՌՄԲԱԿՈԾՈՒԻ

"ԲԵԹՐՈՊԱՎԼՈՎԱՔ"Ի ԱՂԷՏ

ԱԼԷՔՍԷՅԷՎԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

ՎԻԷՆՆԱ, 22 ապրիլ. — Բորթ-Արթուրէն կը հեռագրեն թէ, ռուսական թորփիլանաւեր գիշերանց նաւահանգիստէն դուրս ելան շրջակայ կղզիներու տուրքը հեռադրութիւն կատարելու համար։ Դիշերուան մէջ, ճապոնական թորփիլանաւերու հանդիպեցաւ, որով հակամարտութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Բորթ-Արթուրի մօտ տեղ մը ռուս թորփիլանաւերու ընկեցաւ։ Նոյն պահուն ռուսական յածանաւորակ մը օգնութեան փութաց։ Ճապոնական թորփիլանաւերը վանեցին թորփիլանաւերուն հինգ նաւակները։ Մնացածները խեղդուեցան։

ԼՈՆՏՈՆ. — Լուր կայ թէ, ճապոնական նաւաբաժին մը կը ռմբակոծէ Նիու-Զուանկը։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ, 22 ապրիլ. — Ծովակալ Ալեքսէյէվ մանրամասն տեղեկագիր մը ղրկեց Զարին՝ ապրիլ 13ին Բորթ-Արթուրի առջեւ կատարուած ճակատամարտին վրայ։ Այդ տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Բեդրոբաւլովսքի աղէտը սպէսք տեղի ունեցած է.— «Առտուան ժամը 9.43ին երկու պայթումներ պատահեցան Բեդրոբաւլովսքի վրայ, առաջինը աջ կողին վրայ, եւ երկրորդը, աւելի զօրաւոր, կամրջակին տակը։ Առաջին պայթեկանին դեղին կանանչ մուխի սիւն մը տեսնուեցաւ, որ նաւէն դուրս ժայթքեց, եւ կայմերը, ծխնելոյզները ու կամրջակները օդը ելան։ Նաւը յետոյ ծռեցաւ աջ կողին վրայ եւ ընկղմեցաւ, բոցերէ պաշարուած, երկու վայրկեանի մէջ։ Նաւաղներէն մէկ մասը ազատեցաւ։ Բայսամոֆ յածանաւորակը որ 200 մէթրի չափ հեռուն կը գտնուէր, յաջողեցաւ ազատել Սէրգիլ Ծիդուքսը։ Ընդամէնը 7 սպայ և 72 նաւազ ազատուեցան։» Ցեղեկագիրը սապէս կ'եզրակացնէ.— «Հակառակ ճախողուածին, նաւաղներուն բարոյական վիճակը շատ լաւ է՝ իրենց պարտականութիւնները կատարելու մասին։ Ձեր Վեհափառութեան՝ նաւաղներուն ուղղած շնորհալի խօսքերը, մխիթարութիւն մը և զօրավիգ մը կ'ըլլան ամբողջ բանակին՝ այն ջանքերուն համար որոնց նպատակն է յաղթել թշնամիին նուիրական վեհապետին և հայրենիքին փառքին համար.»

— Բուրոքաթքին զօրավարին մէկ հեռագիրը կը հաստատէ ճաբոնցի երկու սպաներու ձերբակալութիւնը Մանչուրիոյ մէջ որոնք Խարպինի զինուորական ատեանին վճռով կախաղանի դատապարտուած են, երկաթուղին քանդէլ փորձած ըլլալնուն համար։ Զօրավարը կը յարէ թէ դատապարտուածները ցանի [illegible] ըլլալով, կախաղանի պատիժը [illegible] ունենալու վերածուած է ըրժելէ ետքը [illegible] անոնց աղերսը, որ[illegible] [illegible] չարչարում կը խնդրէին։ Իսը [illegible] գործարարներ է ապրիլ 21ին։

[illegible] — Եալուի վրայ ապրիլ 19ին եւ 20ին կատարեալ անորրութիւն կը տիրէր։

— Ալեքսէյէվ Ծովակալը այսօրուան թուականով հետեւեալը կը հեռագրէ Նիքոլա Զարին.— «Շոգենաւակներ երբ ականներ զետեղելու վրայ էին, ականներէն մէկը յանկարծ պայթեցաւ չոգենաւակի մը եռեւի կողմին տակ, ըսպանելով թէ տեղակալը եւ 25 նաւաղ։ Ռուսական ռազմանաւերը հաստատեցին թէ ճաբոնական բազմաթիւ զինուորներ համախմբուած են Վի-ճուի հիւսիսային կողմը։ Նաեւ բուն իսկ Վի-ճուի մէջ ալ համախմբում մը սկըսած է։ Ռուսական ջոկատ մը, երկու սպաներէ եւ 22 զինուորներէ բաղկացած, երեք նաւակներով, Բոմաք-Հովակ գետակին վրայ խուզարկութիւն կատարած ատեն, ճակատամարտ մը ունեցաւ Ճաբոնցիներուն հետ եւ ունեցաւ 3 մեռեալ եւ 17 վիրաւոր։ Ցետոյ ռուսական եզերքը հասաւ, երկու թընդանօթներու պաշտպանութեամբը»։

—Նովոսթի, խօսելով Անգլիոյ կողմէ ռուսաճաբոնական պատերազմին մէջ ինքնաբեր միջամտութեան մը կարելիութեան վրայ, կ'ըսէ թէ այդ տեսակ միջամտութիւն մը առաջ պիտի բերէ կատարեալ համաձայնութիւնը Ռուսիոյ եւ Անգլիոյ միջեւ. նաեւ պիտի վերջացնէ Անգլիոյ ու Ճաբոնի դաշնակցութիւնը զոր դեղին վտանգը կը ներկայացնէ։

ԲԱՐԻԶ.— Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն հաւասի թէ, ապրիլ 12 թուականով Բորթ-Արթուրէն ուղղուած հեռագիր մը ցոյց մը կը յիշէ թէ ճաբոնական զօրագունդ մը բոլորովին չախչախուած է Եալուի վրայ։ Այդ լուրը դեռ հաստատուած չէ։

—Էքսելսիոր Էշորքէեն կը ծանուցանէ թէ, Բեդերսպուրկի մէջ բանակցութիւններ կ'ընեն Բարիզի ֆրանսական սեւանաւորական գլխաւոր հաստատութեանց ներկայացուցիչներուն եւ ռուս կառավարութեան միջեւ 800 միլիոն ֆր.ի փոխառութեան մը համար։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ — Ալեքսէյէվ ծովակալին հրաժարականը հաստատուեցաւ։ Բայց Զարը դեռ որոշում չտուաւ այդ մասին։

—Սքրիտլով ծովակալին մեկնումը յետաձգուեցաւ մինչեւ առաջիկայ չորեքշաբթի։

ԲԱՐԻԶ.— Ռուսիոյ կամ Արժանդինի կառավարութեան վերաբերող զրահաւորներու գնումը գրեթէ վերջացած է։

— Զօր. Ֆրէտերիքսի կատարած գաղանի պաշտօնը կը վերաբերի մարտանաւերու գնման։

ԼՈՆՏՈՆ.— Բորդ Արթուր կը հեռագրուի թէ, ռուսական թորփիլանաւերու մեռութեան պատճառաւ իր ամբէնի [illegible] ով, ճաբոնական թորփիլանաւերուն [illegible] փճացաւ։

[illegible] Զ.— Բորթ-Արթուրէ հեռագրեն թէ, Զինու ընթացքը նոր [illegible] կը պատճառէ։ Ծովակալ Ալեքսէյէվ Զինու զինուորական խանութիւնները հրաւիրեց մինչեւ երեք շաբաթ ետ քաշել Մուքտէնի շրջակայքը բանակող բոլոր չինական զօրքերը։

ԲԱՐԻԶ.— Բեդերսպուրկէ կը ծանուցուի թէ, Վոլոկայի մէջ ձերբակալուած են Ճաբոնցի երկու լրտեսներ, երկաթուղիին մօտ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ. — Բեթերսպուրկի չինական դեսպանին մեկնման մասին տարածուած լուրերը անհիմն են։

ՎԻԵՆՆԱ. — Ճաբոնցիներուն յաջողութեան բաղդը անհաւանական կը թուի, շարժումներու դանդաղութեան պատճառով։

* * *

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ, 23 ապրիլ. պաշտօնական. — Բորթ-Արթուրի դուրսը ընդծոլեայ ականներ դրուած պահուն, անոնցմէ մէկը արկածով կրակ առաւ։ ռուս ծովային սպայ մը ու 20 նաւազ սպաննուեցան։

—Բորթ-Արթուրէ կը հեռագրուի թէ ռուս նաւատորմը երէկ նաւանդիստէն դուրս ելած է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կը կարծուի թէ Անգլիոյ և Ճաբոնի յարաբերութեանց միջեւ թեթեւ պաղութիւն մը կայ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ.— Սվիէթ լրագիրը խօսելով Ռուսիոյ եւ Ճաբոնի միջեւ ըլլալիք միջամտութեան մը խնդրին վրայ, կ'ըսէ թէ Ռուսիա միջամտութիւն չպահանջեր։ Նիքոլա Զարի խօսքերը միայն կարեւորութիւն ունին Ռուսիոյ համար։ Արդի պատերազմը խաղաղականի եղերքներուն վրայ գերակշռութեան համար պայքար մըն է։ Ճաբոն ի հարկէ պիտի յաղթուի։ Բաժանում մը կամ համաձայնութիւն մը անխուսափելի է։ Ո եւ է միջամտութիւն արատ պիտի բերէր Ռուսիոյ պատիւին ու դիրքին։ Հետեւաբար անկարելի է միջամտութիւնը։

ԲԱՐԻԶ.— Լոնտոնէն եւ Բեդերսպուրկէն եկած հեռագիրները կ'ըսեն թէ Եալուի վրայ ճակատամարտ մը տեղի ունենալով ճաբոնցիք յաղթուեր են։

ՍԷՈՒԼ.— Ռիւթեր կ'ըսէ թէ Եալուի վրայ մեծ ճակատամարտի մը զրոյցը չէ հաստատուած։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ.— Մեծ-դուքս Ալեքսիսի նախագահութեամբ ժողով գումարուեցաւ։ Ներկայ էր նաեւ ծովակալ Սքրիտլով։ Ժողովը որոշեց որ Պալթիկի նաւատորմը, ինչպէս նաեւ վերջերս Ատրանթիկի կառավարութենէն գնուած մարտանաւերը ամբողջութեամբ Մ. Արեւելք ղրկուին։

— Զօր. Բուրոքաթքինի յատակագիծը սա է.— այժմ Բօրէյի հիւսիսային արեւմտեան կողմը գտնուող Վլատիվոսթոքի ռուսական ուժերուն գրաւել տալ կենսանը և Սէուլը, որով Ճաբոնցի զօրավար Հաղոյի զօրքերը երկու կրակի մէջ պիտի մնան։

—Ճամբաներու եւ հաղորդակցութեանց նախարար իշխան Խելքով Պայքալ ժամանեց։ Այժմ կը հսկէ զօրքերու նաւակներով փոդադրման։

ԲԵԹԵՐ. — Ճամբաները չտկուած ըլլալով, այս առտու Բեշդայէն չորս կառախումբեր մեկնեցան դէպի Վիէննա, Պելկրատ, Արատ եւ Մունքաքս։ Հակառակ կողմէն ո եւ է կառախումբ չեկաւ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Կալլէսի իշխանն ու իշխանուհին այս առտու Շթութկարտ մեկնեցան։ Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը մինչեւ կայարան ընկերացաւ անոնց։ Հրաժեշտը շատ սիրալիր եղաւ։

ՊԱՌԻ.— Հոհենձոլէրն հոս հասաւ, իր մէջ ունենալով Վիլհելմ կայսրը, բայց բացը կեցաւ սաստիկ հովին պատճառաւ։ Կայսրը վաղը ցամաք պիտի ելլէ։

ԲԱՐԻԶ.— Նախագահ Լուպէ՝ ու Մ. Տելքասէ այս առտու Իտալիա մեկնեցան։

ՎԻԵՆՆԱ.— Երեսփ. Ժողովը, արտասովոր նիստի մը մէջ, Զեհերու և ընկերվարականներու բողոքին հակառակ, ձեռնարկեց աւստրիական պատուիրակութեան անդամներուն ընտրութեանը։ Արմատական Զեհերը ահարկու աղմուկ մը յարուցին։

ՊԼԷՕՄՅՈՆԹԱՅՆ.— Փտէնպուրկի մէջ եօթը Պոէրներ ձերբակալուեցան իբրեւ դաւաճան։

—Բոսդ կը ծանուցանէ թէ, Թրանսվալի մէջ ըմբոստական շարժում մը կայ, որուն պետերն են պոէր երեք նախկին հրամանատարներ որոնք Կրոնամալանտի մէջ կը գտնուին։ Թրանսվալի երիտասարդները կը կոչեն զինուիլ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիոյ Կանքան իր զեղչի սակը 3½ին իջեցուց երեքի։

Կարդալ Դ. Երես «Իւիոն»
Ապահովագրական Ընկերութեան ազդը

☞ Տես Խ. Ֆէսճեան դրարանի ծանուցումը Դ. Երես։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՅԻ ՀԱՅՐԸ

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Ս. ՍՏԵՓԱՆՈՍ

ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ՄԷՋ

Շաբաթ իրիկուն Խասգիւղի եկեղեցիին քարոզիչ Տ. Տիրայր վրդ. ընկերակցութեամբ Տ. Արրահամ քհ.ի և Թաղ. Խորհրդոյ ա՛դամ Դանիկ էֆ. Հայկեանի, Պատրիարքարան երթալով հրաւիրեց Ս. Պատրիարք Հայրը Խասգիւղ։

Ժամը 9ին Ն. Սրբազնութիւն իր հետեւորդներով մեկնեցաւ Պատրիարքարանէ և կառքին առջեւէն կերթար Տ. Եղրաս վրդ. Ասա՛ի ձեռին եւ հեծեալ բարապաններ կուղեկցէին կառքին։

Երբ թափորը Գարաղաճ հասաւ, տեղւոյն ոստիկանները պատշաճ պատիւները ըրին Ն. Սրբազնութեան, ուրկէ կառքերը ուղղուեցան Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին։

Ս. Պատրիարք Հայրը նախագահեց իրիկուան եկեղեցիի արարողութիւններուն որոնք այնքան յուզիչ եւ սրտառուչ կերպով երգուեցան Գալֆայեան որբանոցի սանուհիներու կողմէ։

Երկկ առտու մայրաքաղաքս ամէն արուարձաններէն, հաւատացեալներու խուռն բազմութիւն մը եկած գրաւած էր Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին, որ այս առթիւ չքեղապէս լուսաւորուած էր։

Դասին մէջ կեցած էին Խասգիւղի Ցունաց եկեղեցիին Արհիմանդրիտը, քահանաներ և Թաղ. Խորհրդոյ անդամները, Ռէֆէս էֆ. Պէրպէրեան, Գալֆայեան Որբանոցին սանուհիները և Ներսէսեան ու Սալմաթոյրքի վարժարանին աշակերտուհիները։

Պատարագի զանգակը սկսաւ հնչել, երբ նոյն ատեն Ս. Պատրիարք Հայրը չքեղապէս զգեստաւորուած եւ առաջնորդութեամբ երգեցիկ մանուկներու եւ նորակազմ Դպրաց Դասուն, որոնք այնչափ ներդաշնակօրէն կը գեղգեղէին օրուան եկեղց. երգեցողութիւնները, ուղղուեցաւ Տաճար։ Պատարագի միջոցին Ն. Սրբազնութեան կը սպասաւորէին Տ. Տ. Բարգէն, Տիրայր, Եղբաս վարդապետները եւ քահանաներ։

Ճաշու գիրքէն վերջ Ս. Պատրիարք Հայրը բնաբան առնելով «Աղօթք քո և ողորմութիւն քո ելին յիշատակաւ առաջի Աստուծոյ» խօսքը, բացատրեց թէ ի՞նչ է աղօթքը և ի՞նչ է ողորմութիւնը։ Աղօթքը ըսաւ Ն. Սրբազնութիւն այն ձեւն է զոր մենք կը գործածենք երբ կ'ուզենք մօտենալ Աստուծոյ և խնդրել անկէ այն ամէն բաները որոնք պէտք են մեզի։ Կ'աղօթենք միշտ և կը դիմենք Աստուծոյ առանց գիտնալու թէ մեր բոլոր խնդրածքները ընդունելի են առաջի Աստուծոյ քանի որ Աստուած ինք միայն գիտէ ալ պէտք եղածը. բայց մեր Աստուծոյ վրայ ունեցած յոյսը կը վստահացնէ մեզի թէ մեր աղօթքը ընդունելի պիտի ըլլայ առաջի Աստուծոյ։

Ուրեմն երբ մենք աղօթքը կ'ընենք Աստուծոյ մօտենալու համար։ Ուրիշ միջոց մը պէտք է մեր ընկերին խօտենալու համար. եւ ան ալ այն ատեն կ'ըլլայ երբ դեղ ու գարման կուտանք հիւանդին որ չկրնար իր վիճակին հոգ տանիլ, ձեռք կը կառկառենք անոր որ վիշտերու և տրտմութեան մէջ թաթխուած է, կ'օգնենք ուրիշի մը որ անյաջողութեան մատնուած է, ահա՛ ողորմութիւնը, ահա՛ միջոցը, աղօթքը հաճելի ընել տալու համար Աստուծոյ։ Ուրեմն հիմա մենք ալ պէտք է աղօթենք այն ամէն բարերարներուն համար, որոնք ո և է միջոցաւ կը սատարեն այն ամէն բարեպաշտակ հաստատութիւններուն, որոնք կը գտնուին մեր համայնքին մէջ։

Ն. Սրբազնութիւն վերջացուց իր քարոզը բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Սուլթանին սրեւլատութեան համար։

Քարոզէն վերջ, խարունակուեցան եկեղց. արարողութիւնները, որուն ամէնէն սրտառուչ մասը կազմեց որբուհիներու «Ամեն հայր երկնաւոր»էն մինչեւ «Առաքելոյ»ի արարողութիւնները։ Եկեղեցական արարողութիւններէն վերջ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ եկեղեցւոյ բոլոր բարերարներուն համար։

Ցետոյ Ն. Պատրիարք Հայրը միեւնոյն հանդիսաւոր թափորով առաջնորդուեցաւ Թաղ. Խորհրդարան։ Ն. Սրբազնութիւն հոն պահ մը հանգստանալէ և նորակազմ Դպրաց-Դասու սենեակն ալ այցելելէ ետք, իր հետեւորդ վարդապետներուն ընկերակցութեամբ առաջնորդուեցաւ Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետին բնակարանը, ուր ի պատիւ իրեն տրուած սեղանի մը նախագահեց։

×

Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ իրիկուան դէմ այցելեց Գալֆայեան որբա-

նոցը ուր ընդունուեցաւ սիրալիր կերպով. երգուեցան երգեր եւ ճառեր խօսուեցան։ Ս. Պատրիարք Հայրը իր գոհունակութիւնը յայտնեց տիրող կարգապահութեան համար թէ՛ խնամակալ տիկիններու և թէ Բրիտանիէ մայրապետին։

Ն. Սրբազնութիւն գիշեր խաչիւղ գիշերեց եւ այսօր՝ տեղւոյն վարժարանները այցելելէ վերջ կը վերադառնայ Բեռա՝ իր բնակարանը։

×

Տ. Տիրայր վրդ. ի դիմաց Ս. Պատրիարք Հօր փոխադարձ այցելութիւն տուաւ երէկ իրիկուն Ցունայ եկեղեցիին քահանայրոն եւ Թաղ. Խորհուրդին, որոնք Ս. Պատրիարք Հօր Խաչիւղ գտնուած ատեն, Խորհրդարանին մէջ բարիգալուստ մաղթած էին Ն. Սրբազնութեան։

×

Ս. Պատրիարք Հայրը 1 ոսկի նուիրեց Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին պաշտօնեաներուն։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը յառաջիկայ ուրբաթ օր պիտի այցելէ նաեւ Սալմաթոմրուքի Ս. Թադէոս եւ Բարթողիմէոսեան երկսեռ վարժարանը։

ԷՏԻՐՆԷԻ նահանգին Կիւմիւլճինէ քաղաքի Հայոց վարժարանին օսմանէրէն ուսուցիչ կարգուեր է Նէսիմ էֆ։

ՊԱԼԸՐԷՍԻՐԻ վարժարանին շինութեան համար որոշուած 73,000 ղրշ.ի գումարէն, 43,000ին արդէն պատրաստ ըլլալը և 10000 ղրշն. ալ ապառիկ գնուելիներով հայթայթուիլը տեղւոյն Բաղ. Ժողովին կողմէ հաղորդուած է Պատրիարքարան՝ աւելցնելով որ մնացեալ 20000 ղրուշը հաւաքելու համար Իզմիրի մէջ հանգանակութեան մը պէտք տեսնուած է։ Պատրիարքարանէ այս մտօք գրուեցաւ Իզմիր։

ԲԱՂԷՇԻ առաջնորդ Տ. Եղնիկ Ծ. Վրդ. Պատրիարքարանէ ստացած հրահանգին համաձայն Մուշ մեկնած է, գործակցելու համար Տ. Գնել Ծ. Վրդ.ի իմասին տեղւոյն եկեղեց. և Կրթ. գործերու տնօրէնութեան։ Այս առթիւ Պատրիարքարանէ զրկուած կոնդակը կարդացուած է տեղւոյն եկեղեցիին մէջ և աղօթքներ եղած են Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեանը համար։

ԲԱՐԻԶԷՆ կը գրեն թէ՝ Ֆրանսական կառավարութիւնը Ակադեմական ասպետի տիտղոսը և շքանշանը շնորհած է Պ. Ա. Նաւարեանի։ Ցիշեալը Ս. Պատրիարք Հօր անդրանիկ աշակերտն է և նախկին ուսանող Բարիզի Գիտական Համալսարանին։

Տ. ԱԲՐԱՀԱՄ քհն. Ատարաղարէն Գառաֆէմունի գացած է, հոն քահանայագործելու համար, Ս. Պատրիարք Հօր հրամանին համաձայն։

ԱՆՀԱՃՈՅ ՍԻԱԼ ՄԸ

ԱԲԷՆՔ հրատարակուող յունական Էմրոս լրագիրը, իր 8 Ապրիլ և 2678 թուակիր թերթին մէջ հրատարակելով Ամեն. Տ. Մաղաքիա Սրբազան Պատրիարք Հօր լուսանկարը՝ ներքեւը գրած է,

ՕՐՄԱՆԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ
ՀԱՆԴՈՒՅՑԵԱԼ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՈՑ

Մեր պաշտօնակիցը անշո՛ւշտ չփոթած է Օրմանեան Պատրիարքը՝ Հայ-Հռովմէականաց հանգուցեալ Պատրիարք Տ. Իմմանուէլեանի հետ։ Կը սպասուէր որ օրաթերթի մը Խմբագրութեան մէջ՝ Հայ՝ և Հայ-Հռովմէական Պատրիարքները իրարմէ զանազանելու չափ հմուտ խմբագիրներ գտնուէին, երբ մանաւանդ իրենց թերթը Պոլսոյ մէջ ալ կը ծախուի։ Անշուշտ նոյն թերթը՝ իր մօտակայ թիւերուն մէջ կը սրբագրէ այս անհարիւ սխալը։ Միւս կողմէ ասիկա երկարակեցութիւն մը կ'ապահովէ Սրբազան Պատրիարք Հօր, քանի որ ժողովրդական մեկնութեամբ՝ այս տեսակ տարաձայնութիւնները՝ միշտ երկարակեցութիւն կը նշանակեն։

ԴԱՆԲԼ ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՃԻՐԸ

Թերթիս խմբագիրներէն Ժիրայր Շիրակացիի յաջող թարգմանութեամբ Հայերէնի վերածած այս վէպը որ իբր թերթօն երեք օրէ ի վեր կը հրատարակուի «Մանզումէ»ի մէջ, մեծ հետաքրքրութիւն առթած է և ամէն կողմէ գիմուելէր կ'ըլլան առաջին թիւէն ստանալու համար։

Ընթերցասէրներու այս փափաքին գոհացում տալու նպատակաւ պատրաստած ենք վէպին առաջին թիւէն, զոր փափաքողներ կրնան ստանալ Խմբագրատունէն և լրագրավաճառներէն։

Նիւթերու առատութեան պատճառաւ, այս թերթօնին շարունակութիւնը վաղը։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Մաքսատան վերատեսչութեան բարձր Ժողովին անդամ Ազն. Տէր-Ներսէսեան Սմբատ էֆէնտիի քրոջ Օր. Արուսեակ Տէր-Ներսէսեանի ընդ Կարապետեան Պետրոս Զէքի էֆէնտիի նշանախօսութիւնը կատարուեցաւ երէկ Տէր-Ներսէսեան Սմբատ էֆ.ի Բերայի բնակարանին մէջ, ի ներկայութեան երկու կողմանց ազգականաց և բարեկամաց։

Օր. Արուսեակ Տէր-Ներսէսեան օժտուած է բնական շնորհալիութիւնով և բարոյական ընտրելագոյն ձիրքերով, որոնք միանալով խնամեալ դաստիարակութեան մը համակրելի բոյսն զինքը Բերայի ընտիր դասու ընկերութեան մէջ։ Իսկ Պետրոս էֆ. Կարապետեան, Պետական Խորհուրդի նախագահ ատենին օգնական անդամ, Պէրպէրեան վարժարանի մէջ առած է իր կրթութիւնը, անդամ է Ուսումն. Խորհրդոյ և հեղինակ Թուրքերէն դասագիրքերու։

Խմբագրութիւնս իր շնորհաւորութիւնը կը յայտնէ այս նշանախօսութեան առթիւ։

ՅԻՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔ
Տ. ՊՕՂՈՍ ԷՄՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆԻ

Համազգային անսովոր բազմութիւն մը խռնուած էր երէկ առտու Բերայի Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանին բոլորտիքը, որուն դրանը առջեւ Ոսմանական պաշտօնեաներ կեցած էին կարգաւ յուղարկաւորութեան կարգ ու կանոնին հսկելու համար։ Ս. Աստուածածին եկեղեցին բոլոր սեւերու մէջ ծածկուած նեղ կուգար ներկաներու անօրինակ բազմութեան, որուն մէջ մեծ տեղ մը կը գրաւէին կիները։ Ժամը ճիշդ 1½ին, կանխաւ ծանուցուածին համաձայն, Կ. Պատրիարքի փոխանորդ Տ. Աւետիս արքեպ. Արփիարեան հանդիսաւոր պատարագ մատոյց շրջապատեալ Հաճեան, Սիսլեան, Ճնտոյեան եպիսկոպոսներէ որոնք ամէնքն ալ զգեստաւորուած և Զաթալթագ ի գըլուխ, շարուած էին խորանին երկու կողմերը։

Դասին ճիշդ մէջտեղը մահաբեմի մը վրայ դրուած էր դագաղը զգեստաւորուած Իմմանուէլեան Պատրիարքին, շրջապատուած բազմաթիւ գաւազանակիր վարդապետներէ որոնց մէջ էին նաև Հայր Գաբրիէլ Վրդ. Մէնէվիշեան Հայր Գրիգորիս Վրդ. Գալէմքարեան ևն. ևն.; Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցւոյ մեծաւոր Պաքշեան գերապայծառ ուրիշ Զաթալթագակիր վարդապետներու քով, գաւազան ի ձեռին։ Երկու կողմի դասերը յատկացուած էին քրիստոնեայ եկեղեցիներու ներկայացուցիչներուն, որոնց մէջ կը նշմարուին Պուլկարայ Էկզարքի փոխանորդ Գորիս Արխիմանտրիտ և գործակատար Մ. Վլատմիր։ Սէն-Պոնաւի ինչպէս նաև բոլոր միաբանութեանց ներկայացուցիչները, Մելքիսեներու Պատ. Փոխանորդ Տ. Միշէլ Երէհիմ, և Սուրիացի կաթոլիկներու Պատ. Փոխանորդ Տ. Կավրիէլ Ծաքիր։ Ժողովրդական մէջ, դասին ճիշտ ետեւը ներկայ կը գտնուէր նաև Հրէից Խախամապետի տեղակալ Շապէցայ Լէվի և գործակատար Հաճիման էֆ.։

Մայրաքաղաքիս Հայ և Հայ-Հռոմէական եկեղեցիներու քաղցրաձայն դպիրները ծանրագին չասիկներ հագած կը մասնակցէին պատարագի արարողութիւններուն՝ յիսունի չափ թիւով։

Պատարագի միջոցին Սրվագի առաջնորդ Հաճեան արքեպ. դամբանական մը խօսեցաւ հանգուցեալ Պատրիարքին դագաղին վրայ և հոգեհանգիստ մաղթեց անոր։

Ժամը 3½ին, Պատարագի արարողութիւններէն վերջ ներկայ բոլոր եկեղեցականներուն մասնակցութեամբ կատարուեցաւ Տան կարգը, ուրկէ յետոյ կազմուեցաւ մեռելական հանդիսաւոր թափօրը որուն առջեւէն կ'երթային ոսոտիկան զօրքեր, ոստիկաններ, թաղապետական չաւուշներ, և Պատրիարքարանի բարապանները։ Պատրիարքարանի քարտուղարը սև թաւիշէ բարձիկի մը վրայ կը տանէր հանգուցեալին պատուանշանները։ Յետոյ կուգային Հայ-Հռոմէականաց բոլոր դպրոցներուն ուսանողները, Ս. Յակոբի տղաքը, Սէօներու աղջիկները ճերմակազգեստ, ամբողջ դպիրները, եկեղեցական դասը, յետոյ դագաղը զոր կը կրէին Սէն. Լուիի վանքին սարկաւագները, և սաղաւարտակիր վարդապետներ։ Հուսկ յետոյ եպիսկոպոսները՝ որոնց կը նախագահէր Արփիարեան Ա. եպիսկոպոս։

Դագաղին ծոպերը բռնած էին վեց վարդապետներ, իսկ կերոնները կը կրէին Դարտաչեան Յովհաննէս, Բէօսէեան Անտոն, Մըսրլը Եռուան, Փիլիպոսեան Օհան, Սինապեան Գրիգոր և Սէլիմ Հինտիէ էֆ.ները։ Բազմութիւնը այնքան խռնուած էր որ, թափորը հազիւ կրցաւ չիտակ ճամբէն անցնիլ։

Անցքին պահուն հանրակառքերը և կառքերը դադրեցուցին իրենց երթեւեկը և թափորը լուսանկարուեցաւ քանի մը դիրքէ։ Շիտակ ճամբուն ամբողջ տուներու պատուհանները ու թէռասները լեցուած էին հետաքրքիրներով։

Մինչեւ Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցիին բակը, թափօրը Միսք, Իմամ, Պէքեար և Թագիմ փողոցներուն բերանը կանգ առաւ և աւետարաններ կարդացուեցան իւրաքանչիւր անդամ։

ՈՍԿԵԲԵՐԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Թագսիմի Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցին նոյնպէս վայելչապէս զարդարուած էր ի պատիւ հանգուցեալ Պատրիարքին, և բոլոր սիւները ծածկուած էին «Պ. Պ. ԺԱ» բառերը կրող սև կերպասներով։ Բակին սանդուխներէն մինչեւ եկեղեցիին ներսը գորգեր փռուած էին ծանրարժէք և տաճարին դրանը առջեւ պատրաստ կը կենային յուղարկաւորութեան Ցանձնաժողովին անդամները, յուղարկաւորներու ընդունելութեան համար։

Դասին աջ կողմը կը նշմարուէր Ամեն. Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացուցիչ Պատր. Փոխանորդ Դեր. Տ. Գաբրիէլ Ս. Եպս. Ճէվահիրճեան՝ Դուրեան Տ. Ղեւոնդ Վրդ.ի և առաջին Գործակատար Ֆէսճեան Արիս էֆ.ի հետ, իսկ ձախ կողմը՝ Ցունաց Պատր. Փոխանորդը, Հայ և Յոյն եկեղեցականները։ Պաշտական նուիրակ Մօն. Պոնէթթիի կողմէ եկած էր Մօն. Պլաճիոթի։

Դասին ետեւը, երկու կողմերը յատկացուած էին Պոլսոյ դիւանագիտական մարմնոց ներկայացուցիչներուն որոնց մէջ կը նշմարուէին Հելլէն դեսպան Մ. Կրիբարիս և առաջին թարգման Մ. Նաուս։ Ռումանական դեսպան Մ. Լահովարի։ Ռուսիոյ դեսպանատան առաջին քարտուղար Մ. Նէլիտոֆ, Դ. թարգման Մ. Սթոլիցկ և օգնական թարգման Հաճիպիար էֆ.։ Աւստրիական դեսպանատան խորհրդական Պ. Ռիվէն, ֆրանսական դեսպանատան գործակատար Մ. Պապոթ, Ա. թարգման Մ. Ռուէ ինչպէս նաև օգնական թարգման Նշան էֆ. Գալըպճեան։ Շուէտ-Նորվեկիոյ դեսպանատան գործակատար Մ. Մառթէն։ Անգլիական դեսպանատան առաջին թարգման Մ. Լէմպ։ Իտալական դեսպանատան առաջին թարգման Մ. Լապէլ և առաջին քարտուղար Մ. Մարթինօ։ Հոլանտական դեսպանատան Ս. թարգման Մ. Մկրտիչ Կարապետեան։ Սպանիոյ դեսպանատան Ա. թարգման Մ. Սիկալօ։ Պէլճիական դեսպանատան խորհրդական Կոմս Վան տէն Շրէյն որ միջէն և առաջին թարգման Պառոն տը Հիւպշ։ Գերմանական դեսպանատան Ա. թարգման Մ. Հէռման Կիլ, և Պարսից դեսպանատան Ա. թարգման Յովհաննէս Խան։

Ներկաներուն մէջ կային Կայս. անձնական Դանձուն նախարար Վսեմ. Յովհաննէս էֆ. Սաքըզ, Բ. Դրան կողմէ իրաւագէտ խորհրդական Վսեմ. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան, Տավուտ էֆ. Հանրդուտ Շինութեանց նախարարութեան վիճակագրական դիւանին պետ Վսեմ. Ռօպէր էֆ. Եաղըճեան, Ոստիկանութեան նախարարութեան կողմէ Մկրտիչ էֆ. Տիրացուեան, Բաղդէական հասարակութեան պետ Ապտիւլ Բէրիմ փաշա, Բողոքականաց ազգապետ Վսեմ. Յակոբ էֆ. Պոյաճեան, Ներքին Գործոց նախարարութեան տպարաններու քննիչ Վսեմ. Սիսակ էֆ. Յէրիտ, Տըպագրական Տեսուչ Վսեմ. Հրֆզի պէյ կողմէ Հայ թերթերու գրաքննիչ Երուանդ էֆ. Եուսուֆեան, Պոլսոյ առեւտրական սենեկին նախագահ Պետրոս էֆ. Ազարեան, Միքայէլ էֆ. Կիւլլապեան, Օսմ. Պանքայի տնօրէն Մ. Տէֆէսի կողմէ Մ. Սումէրէր, Անատոլուի Երկաթուղիին վարչութեան քննական դիւանին քարտուղար Մ. Ոսկեան, և Հայ. Հռոմէական հասարակութեան վարչական Ժողովներու բոլոր անդամները, հասարակութեան բազմաթիւ երեւելիները, որոնց թիւումը անկարելի է ընել։

Թափօրը երբ Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցիին բակը հասաւ հոն դագաղը դրուեցաւ մահաբեմի մը վրայ ու Աւետարան կարդացուեցաւ։ Տ. Արփիարեան Արքեպ. կարդաց մեռելական աղօթք մը ուրկէ յետոյ միեւնոյն հանդիսաւորութիւնով թափօրը մտաւ տաճարէն ներս, ուր կը տիրէր նորէն հետաքրքիրներու անօրինակ բազմութիւնը։ Հոն կատարուեցաւ եկեղեցիին կարգը, որուն աւարտումէն ետք բոլոր ներկայները թէ եկեղեցական թէ աշխարհական իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին փոխանորդ Արփիարեան Աեպ.ի։

Ժամը 4½ին, եկեղեցական բոլոր արարողութիւնները կատարուած էին և Տ. Իմմանուէլեան Պատրիարքի դագաղը քառաձի և սգապատ կառքի մը մէջ դրուելով փոխադրուեցաւ Շիլլիի Հայ-Հռոմէականներու գերեզմանատունը։ Վաթսունէ աւելի կառքերով, նոյնպէս գերեզմանատուն գացին եկեղեցական դասին մէկ մասը և հայ-հռոմէականներու երեւելիները։ Ամբողջ ճամբուն վրայ չորս հեծեալ բարապաններ կընկերանային մեռելակիր կառքին։ Թափօրը երբ գերեզմանատան առջեւ հասաւ, հոն՝ դագաղը հանդիսաւորապէս փոխադրուեցաւ կղերականաց թաղը որուն կեդրոնը ամփոփուեցաւ հանգուցեալին դագաղը։ Ներկայ եկեղեցականները կատարեցին գերեզմանատան կարգը։

Հանգուցեալ Ազարեան Պատրիարք կը փափաքէր կղերներու թաղին կեդրոնը թաղուիլ, սակայն ինք եկեղեցիին մէջ թաղուած ըլլալով, այդ տեղը յատկացուեցաւ իր յաջորդին՝ Տ. Իմմանուէլեանի։

ԵՐԱԽՏԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՂԵՐՁ

Ինչպէս յայտնի է, Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ Կայս. անձն. գանձը 40000 ղրշ. յանձնած էր Հայ հռոմէականներու պատրիարքարանին իբր յուղարկաւորութեան ծախք։

Առջի առտու գումարուած վարչական ժողովին մէջ այդ առթիւ երախտագիտական ուղերձ մը ստորագրուեցաւ փոխանորդ Արփիարեան Ա. եպի և բոլոր անդամներուն կողմէ։

Այս երախտագիտական ուղերձը Կայս. Պալատան առաջին քարտուղարութեան մատուցուեցաւ Պատրիարքարանի գործակատարին կողմէ։

* * *

Շնորհուած 40000 ղրշ.ին մէկ մասը պիտի յատկացուի հանգուցեալին վրայ գերեզմանաքարի մը շինութեան։

Դէորդ էֆ. Տիրացուեան ալ հանգանակութեան մը ձեռնարկելով յիշատակութեան քար մը պիտի զետեղէ Պատրիարքարանի եկեղեցիին բակին մէջ։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

23 Ապրիլ 1904

Ֆրանս. 3% Français)	97	87
Ռէժի (Tab. Turcs)	374	—
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	84	22
Երկաթուղի (Lots Turcs)	123	—
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	584	—
Թրանսվալ (Transvaal)	114	—

ԹԷՎԱՃԻՀԱԹ

Տամատ տէվլ. աթուֆ. Վասֆ վէ Ղալիպ պէյէֆ.լէր հազարաթընին էօվ. ատլէրինէ բիւթպէի Սամիէի Վէզարէթ,

Խրտէմաթը մէմուրհանա մէպնի խիւտալէնթիկեար վիլայէթի Բէյի նազրը իզզ. Սալա Բօլօս էֆ.յէ թէրգիէն բիւթպէի Սանիյէ վէ Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա Նէզարէթի մուհասպէտի վարիտաթ պաշ քեաթիպի բիֆ. Ահմէտ էֆ.յէ բիւթպէի Սալիհ թէվֆիկ պույրուլմուշ տրը։

ՆԸՇԱՆ

Էմլաքը Հիւմայուն սէր միւէնթիսի սատ. Արիֆ բայայա պիրինճի բիւթպէտէն Մէհմիտ,

Մաթպուաթը Էնճէպիյէ Ֆրանսըզճա մուհարրիրի Էտկար Բիյանքի էֆ.յէ միւշահէտ օլան խրտէմաթը մէմուհասպնա մէպնի իքինճի բիւթպէտէն Մէհմիտ,

Պուլկարիսթան գարու քէթխի տալրը քեաթիպի Իվան Համամճիէֆ էֆէնտիյէ իքինճի բիւթպէտէն Մէհմիտ նըշանը զիշանլարը իհսան պույրուլմուշ տրը։

ՆԵՐՔԻՆ

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ.— Արմաթրոնկի նաւարանին մէջ շինուած Համիտիյէ յածանաւը և էրքողրուլ զբօսանաւը մօտերս ճամբայ պիտի ելլեն։ Առանց հրամատարները, սպաները և նաւաստիները քանի մը օրէն պիտի զրկուին Միտիլլի։

—Ամերիկայի մէջ շինուած Մէճիտիյէ յածանաւը Միտիլլիի առջեւ հանդիսաւորապէս յանձնուեցաւ Օսմ. իշխանութեանց։ Յածանաւին սպաները և նաւաստիները փոխադրող Իզմիր շոգենաւը Պոլիս դարձաւ հետը բերելով Մէճիտիյէի երկու մէթր երկայնքով մէկ կատարեալ նմոյշը, որ մատուցուեցաւ Կայս. Պալատ։ Իզմիր շոգենաւով Պոլիս եկան նաև Բրազիլ նաւարանին պաշտօնատարը զօրավար Վիլեամս, 15 սպայ և 104 նաւաստի, որոնք հիւրասիրուեցան Ծովային Նախարարութեան կողմէ։ Զօր. Վիլեամս և 8 սպաներ նոյն նախարարութեան հաւոյն իշեւանեցան Բերա Բալաս. իսկ մնացեալներուն յատկացուեցաւ ծովային պաշտօնարանի զօրանոցին մէկ յարկարաժինը, ուր իրենց ի պատիւ հայկերոյթ մը տրուեցաւ առջի օր։ Նաւաստիները հացկերոյթէն ետք խնդրեցին Ծովային նախարար Ճէլալ փաշայէ, իրենց երախտագիտութիւնը մատուցանել յոտս Կայս. Գահոյից, Կայս. այն շնորհներուն և հոգածութեան համար, որոնց առարկայ կը հանդիսանան։

Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ այս ամերիկացիներէն ելեքտրագէտ մը, թնդանօթաձիգ մը և երկու մեքենավարներ մէկ տարի պաշտօնավարեն Մէճիտիյէ յածանաւին մէջ։

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿՐ.— Կամրջաչէն զօրաց յատուկ գործիքներու գնման համար Դերմանիա զրկուած զինուորական յանձնաժողովը, կարգ մը գործարաններու շինութիւնները աչքէ անցընելէ ետք յանձնարարութիւններ տուած է։

— Եւրոպական բանակներու մէջ վերջերս նորանար և մեքենայով հրաններ մուտ գտած են։ Կայս. Իրատէի մը համաձայն, այդ հրացաններէն նմոյշներ Պոլիս բերուեցան և այժմ կը փորձուին Բեազիտխանէի կողմը, բանակին մէջ ընդունելու մտօք։

—Սպարապետի Դուռը ծանոյց Դ. զօրաբանակին հրամանատարութեան թէ Սամսոն, Տրապիզոն, Բաներդ և ուրիշ տեղեր գտնուող սպաները, պիտի քննուին, Էրզրումի մէջ կազմուած զինուորական մարմնին առջեւ։

ՐՈՒՄԵԼԻԻ ՆԱՀԱՆԴՆԵՐԸ.— Ցարդ գործադրուած բարեկարգական և երկրաչէն միջոցներուն մասին մանրամասն տեղեկագիրներ պատրաստուելով պիտի մատուցուին Կայս. Պալատ։

—Պուլկար փախստականներէն 15 հոգի եւս վերադարձան։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ.— Ֆրանսական դեսպան Մ. Բոնֆան որ երկաթուղիի ճամբաներուն աւրուած ըլլալուն համար Բէյդա կը մնայ, այսօր կամ վաղը անպատճառ Պոլիս կը ժամանէ, ռումանական շոգենաւով։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆ տի Մալասբինա մարքիզը որ հիւանդ էր, ապաքինեցաւ։ Առջի օր կառքով պտոյտ մը կատարեց։

ՄԱՀՍՈՒՍԷԻ ՎԱՐՔՈՒԹԻՒՆԸ.— Ծովային նախարար Ճէլալ փաշա Մահսուսէի Վարչութիւնը քարտուղար կ'աշխատի։ Մարմարա, Գալաթա, Ղարաղ, Բեսիքթաշ, Սէֆֆէ և Հոսիյսա շոգենաւերը Տրապզոնի և Պարթընի գիծերուն վրայ պիտի երթեւեկեն կանոնաւորաբար. իսկ Մարմարայի գիծերուն համար ալ երկու շոգենաւեր վարձուած են, մինչեւ որ յանձնարարուելիք սրընթաց շոգենաւերը չինուին։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ հաստատեց հանգստեան թոշակի և օրերու ու այրիներու մնացեալներուն ամսաթոշակներու վճարման մասին տրուած կարգ մը որոշումները։

ԳԱՏՐԳԻՒՂԻ մեծ փողոցները սկսած են սալարկուիլ։ Նաւահանգիստէն սկսեալ, քառակուսի քարերով։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԱՐԿԱՄԵԱԼՆԵՐԸ.— Վերջին երկրաշարժէն արկածեալներուն ի նպաստ, Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Գոսովայի, Սելանիկի, Էսքիշէհիրի, Մանասդրբի և Եանեայի նահանգներուն Երկրագործական Պանքաները 10000ական և Թաղապետական Մնտուկներն ալ 30000ական ղրուշ վճարեն անմիջապէս, տաղաւարներ շինելով ժողովուրդը տեղաւորելու համար։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Բաղաքապետական պաշտօնատան նպաստամատոյց յանձնաժողովին ալ պատրաստուեցած 10000 ղրուշը Օսմ. Պանքային միջոցով Սկիւտարի ղրկեց։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղիին ընդհ. Տնօրէն Մ. Հիւկնէն երէկ իրիկուն մեկնեցաւ, մինչեւ Գոնիա քննական պտոյտ մը կատարելու համար երկաթուղիի գիծին վրայ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը դարձեալ ծանոյց նահանգային իշխանութեանց և Մաքսային Վարչութեան թէ, չատ գործածուելէ աւրուած մէճիտիյէներն ու քառորդները պէտք է ընդունիլ։ իսկ անոնք որ առջեւպով (ֆեզպա) և ուրիշ միջոցներով դիտմամբ սրբուած և պակաս են, պիտի կտրուին, փոխարժէքը՝ վճարելով տրամը 94 փարայի հաշուով։

ՄԵԿՆՈՒՄ. — Ծանօթ դրամատէր Մարթէն էֆ. Յակոբեան և կինը Շարատու Պոլսէն մեկնեցան ռումէն շոգենաւով դէպի Բարիզ և Լոնտոն։ Հոնկէց Ամերիկա պիտի անցնին Սէն Լուիի միջազգային արուեստահանդէսին ներկայ գտնուելու համար։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՉԵՂՈՒ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ.— Պարթընի նախագահ ատեանին նախկին անդամ Ահմէտ էֆ. դատաստանի ենթարկուեցաւ օրինական պատճառներով։

—Հանր. Պարտքի Վարչութեան Սելանիկի տնօրէնութեան արկղակալ Մուսթաֆա էֆ. դատարանի յանձնուեցաւ, դրոշմաթուղթի հասոյթէն 40000 ղր. իւրացուցած ըլլալուն համար։

—Բերայի հեռագրատան պաշտօնեաներէն Խաճասար, Տիրացուեան և Մավեան էֆ.ները, որոնք սակարանի հեռագիրները ուրիշներու հաղորդած ըլլալնուն համար պաշտօնանկ եղած էին, Պետական Խորհուրդին նախնական ատեանին առջեւ պիտի դատուին, քանի որ հարցաքննութիւնները աւարտած են։

ԹԱԹԱՌ.— Պէրութէն կը գրեն ապրիլ 1 թուով.— Անցած կիրակի օր ժամը 6ին ծովեզերքին մօտ թաթառ մը առաջ եկած է, այնպէս որ ամէն մարդ կրցաւ դիտել այս հազուագիւտ եւ գեղեցիկ տեսարանը։ Ջուրը սիւնի մը պէս կը բարձրանար, քաշելով արեւմուտքէն արեւելք։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.— Շաբ. օր ժամը 8ին հրդեհ ծագեցաւ Եէնիդունիէի գաւրը, Բազլը Զէշմէի մօտ, ծովեզերքը դիզուած տաղեղներուն և ալրոքներուն մէջ։ Բայց չուտով մարեցին։ Առաջ եկած էր սիկառի ծայրի մը նետուելէն։

— Գրած էինք թէ Պէյոլիւքտէրէի ծովեզերը Ազարեան Պետրոս էֆ.ի փայտաշէն մեծ տունը այրած էր։ Ազարեան ընտանիքը Բենտիք կը գտնուէր, իսկ տունը կը պահէր պարտիզպան Քօսթի։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն մը բացած է հրդեհին պատճառը երեւան հանելու։ Տունը ապահովագրուած էր։

ՈՃԻՐ.— Ամսոյս 4ին գիշերը Ատաբազարի մօտ Քարատէրէ գիւղէն Ահմէտ, երեք ընկերներով կը մտնէ Հաճի Հաֆզ օղլու Հալիմի տունը, գողութեան մտօք։ Սակայն տնեցիները կարթընան։ Ասոր վրայ չարագործներէն մէկը հրացանը կը պարպէ տանտէրին վրայ։ կապարը ծակելէ ետք զայն կերթայ կը մխուի գողերուն պտին Ահմէտի գլուխին։ երկուքն ալ կը մեռնին։ Չարագործները կը փնտռուին։

«ՆԷԱԲՈԼԻՍ»ի ԸՆԿՂՄԻԼԸ.—Գրած էինք թէ Կիւրտիի Նէաբոլիս շոգենաւը ժայռի մը զարնուելով ընկղմած էր Արշիպեղագոսի մէջ։ Վնասը 300000 ֆր. կը գնահատուի։ Ընկերութիւնը կը բանակցի ազատարար ընկերութեան մը հետ, շոգենաւը ազատելու համար։

Կարդալ Դ. երես «Լազարօ-Ֆրանքօ և Որդիք» վաճառատան ազդը։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն հեռագրական գործակալութեանց կողմէ մեզի հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ԲԵԹԵՐՍԹՈՒՐԳ, 24 ապրիլ.— Պոլսոյ Ռուս զրահաւորը Քրոնշտատէն մեկնեցաւ դէպի Ծ. Արեւելք։ Մօտ օրէն երեք ուրիշ զրահաւորներ ալ ճամբայ պիտի ելլեն։

ՊՐԻՒՐՍԷԼ.— Ֆրանսապելճ սենտիքան որ առաջարկած էր Ռուսիոյ փոխառութիւն մը կատարել, պաշտօնապէս տեղեկացաւ թէ, Ռուսիոյ դրամական պահեստը կը բաւէ իրեն առայժմ և պէտք չիողուր ոևէ փոխառութեան, հիմակուհիմա։

* * *

ԼՈՒԻՊԷԻ ՃԱՌՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

ԲԱՐԻԶ.—Նախագահ Լուպէ եւ արտաքին գործոց նախարար Մ. Տէլքասէ երէկ առտու ճամբայ ելան Բարիզէն Հռոմ երթալու համար. մեկնած ատենին ջերմապէս ծափահարուեցան։

ՀՌՈՄ.— Հռոմի ֆրանսացի լրագրողները որոշեցին պսակ մը նուիրել Կարիպալտի զօրավարին։ Նախագահին այցելութենէն առաջ արդէն խանդավառութիւնը մեծ է։ Անհամար դրոշներ և ծաղկեփունջեր ու պսակներ քաղաքը կը պճնազարդեն։

ԲԱՐԻԶ.—Նախագահ Լուպէ հաղորդեց թէ անցած էր սահմանագլխէն, երբ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին կողմէ ստացաւ հեռագիր մը, որ Իտալիոյ հողը մտնելուն համար բարի գալուստ կը մաղթէր։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիական կառավարութիւնը որոշեց նաւաբաժին մը զրկել Մարսիլիա, ողջունելու համար Նախագահը Իտալիայէն դարձին։

ՍԱԿԱՐԱՆ
ԼԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

10/23 ապրիլ 1904

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	91.09
Ամէնէն բարձր գինը	91.09
» վար գինը	90.29

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	121.50
Երէկուան բարձր գինը	121.62½
» վար »	121.12½

ՄԱՆԶՈՒՄԻՒ ԹՎԵՐԹՕՆԸ 56

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

ԶԷՊ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Հեղինակ ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ — Թարգմանիչ ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՔԷՇԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԿՈՅՐԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

18.

Կէս ժամ վերջը, երբ գործաւորները մէկիկ մէկիկ դուրս կ'ելլէին գինետունէն, Լուի առաջարկեց Ռոպէնի որ նոյն իրիկուն ճաշակեց ըլլայ իրեն։

Ռոպէն, որ սուր հոտառութիւն մը ունէր, հասկցաւ թէ դիպուածը չէ՛ր որ իրենց մօտ բերած էր այս տարօրինակ այցելուն, և իւղոտ պատառի մը հոտը առնելով անոր վրայէն, իսկոյն ընդունեց եղած առաջարկը։

Երբ փողոցին մէջ բաւական առաջացան, Լուի մտերմաբար Ռոպէնի թեւը մանելով,

—Շա՛տ ախորժեցայ ձեզմէ, պարո՛ն, ըսաւ, այս կողմերը գիտէ՞ք անանկ տեղ մը, ուր կարելի ըլլայ թէ՛ ազատօրէն ճաշել և թէ՛ համարձակ տեսակցիլ։

—Դուք Բարիզի ծակուծուկը ինծի՛ հարցուցէք, պատասխանեց Ռոպէն պառոտ շեշտով մը, հոսկէ քանի մը քայլ անդին մեծ հաստատութիւն մը կայ, որ կատարելապէս կը յարմարի ձեր փափաքին։

Տասը վայրկեանի չափ ևս առաջացան, և Ռոպէն յանկարծ կեցաւ ճաշարանի մը առջեւ, որ միեւնոյն ատեն գինետուն ալ էր։

Լուի դուրսէն ուշի ուշով քննեց չէնքին ամէն մասերը, ու յետոյ Ռոպէնի ետեւէն ներս մտաւ զգուշութեամբ։

Շէնքին ստորին յարկը յարմար չէր իրենց տեսակցութեան, ուստի երկուքը մէկ ոլորապտոյտ սանդուղք մը վեր ելան, և երկրորդ յարկին մէջ մտան մանաւոր խուց մը, որուն դրան առջեւ սպասաւոր մը կեցած էր, ուսին վրայ անձեռոց մը ձգած։

Երբ երկու յաճախորդները նստան, սպասաւորը անմիջապէս ներկայացուց ճաշացուցակը, զոր Լուի արագ նայուածքով մը զննելէ ետքը, հարկ եղած ապսպրանքը ըրաւ։

Ռոպէնի աչքերը խոշոր խոշոր բացուած էին։

Լուի անա՛նկ առատաձեռնութեամբ ըրած էր իր ապսպրանքը որ բոլորովին չկասցուցած էր իր նորստաց բարեկամը, որ մեծակակ որս մը ձեռք ձգած ըլլալուն վրայ կ'ուրախանար։

Սեղանը շուտով լեցուեցաւ զանազան համադամներով և աղանդերներով, որոնց մէջ Ռոպէնի ուշադրութիւնը գրաւեցին մանաւորապէս այն երկու գինիի չիշերը, որոնց ոսկեզօծ պիտակներէն կ'երեւար թէ որքա՛ն ընտիր պարունակութիւն մը ունէին անոնք։

Լուիզի տղան իսկոյն բացաւ անոնցմէ մէկը, և ընկերոջը գաւաթը լեցնելով,

—Ինչպէս ըսի ձեզ քիչ մը առաջ, ըսաւ լրջութեամբ, ձեր դէմքը մէկ տեսութեամբ համակրանք ազդեց ինձ, ուստի այս առաջին գաւաթը մեր նոր բարեկամութեան համար կը խմեմ։

—Շնորհակալ եմ ձեր ազնիւ զգացումներէն, յարեց Ռոպէն գաւաթը Լուիի գաւաթին զարնելով, ես ալ ուրախ կը զգամ ինքզինքս որ դիպուածը ձեզի պէս թանկագին բարեկամ մը շահեցուց ինձ։ Միայն թէ, ցաւ կը զգամ որ ամէն օր առիթ չենք ունենար այս տեսակ ըմպելիներ վայելելու։

—Իրաւո՛ւնք ունիք, ըսաւ Լուի քմծիծաղով մը, բայց մէկ օրուան վայելքն ալ բան մըն է։

—Ամուրի էք, անանկ չէ՞, հարցուց Ռոպէն պատառաքաղովը միսի կտոր մը փարատելով։

—Այո, պատասխանեց Լուի անտարբեր դէմքով մը, մարդ խենթ ըլլալու է որ իր երիտասարդութիւնը խամրեցնէ, ամուսնանալով։ Կնիկ առնելը փորձանքներուն ամենամեծն է։ Ամուսնութեան մէջ ամէն օր տեսակ տեսակ անակնկալներ կը պատահին, որոնք խելքդ գլխէդ կը տանին։

—Շա՛տ ճիշդ է ադ։ Ըսել է որ խնայողութիւն կ'ընէք։

—Խնայողութի՛ւն...։ Ի՞նչ կ'ըսէք, բարեկամս։ Ամուրիի կեանքը չէ՞ք գիտեր թէ ի՛նչ անկուշտ բերան մը ունի։

—Ներեցէք համարձակութեանս, կրնա՞մ գիտնալ նաեւ թէ ի՛նչ է ձեր զբաղումը։

—Ժամագործութիւն։ Թէ՛ հիներ կը նորոգեմ և թէ՛ նորեր կը ծախեմ։

—Օրականնիդ քանի՞ կուգայ։

—Գործը գիտէ։ Օրական մինչեւ երեսուն ֆրանք առած ըլլալս կը յիշեմ։

—Շիտա՛կը, աղուո՛ր վաստակ...։ Մենք հազիւ հինգ ֆրանք կը հանենք օրը, և ա՛ն ալ չան տանջանքներով։

Պահ մը լռութիւն տիրեց երկուքին միջեւ, ու պատառաքաղները սկսան գործել աշխոյժով։

Ռոպէն երկու գաւաթ եւս պարպեց նոյն ընտիր գինիէն, և յետոյ խօսքը Լուիի ուղղելով,

—Եթէ չեմ սխալիր, ըսաւ, տեսակցութեան մը համար հոս առաջնորդած էիք զիս։ Ճաշը արդէլք մը չէ՛ անշուշտ որ խօսքին թելը ձեռք չառնենք։ Բայց նախ հարկ կը համարիմ ըսել թէ մեր տեսակցութիւնները առանց վերապահութեան ըլլալու էն, քանի որ անկեղծութիւնը անա՛նկ կը պահանջէ։

—Ես ալ այդ առաջարկը պիտի ընէի արդէն, վրայ բերաւ Լուի զուարթ ժպիտով մը, սեթեւեթեալ ձեւերը և ծեքծեքումները իմի՛ն ալ ջիղերուս կը դպչին։

—Հետաքրքիր եմ գիտնալ թէ, խօսք առաւ նորէն Ռոպէն, երբ մեր գինետունը մտաք, զի՞ս փնտռելու համար էր։

—Ո՛չ։ Ինչպէս գիտէք, ես ձեզի հոն միայն ճանչցայ։

—Բայց անշուշտ մեր աղուոր աչքերուն համար չէր որ քովերնիս եկաք։ Դուք մէկը կը փնտռէիք անպատճառ։

—Ճի՛շդ է, մէկը փնտռելու եկած էի։

—Ո՞վ էր արդեօք։ Զէ՞ք կրնար ըսել։

—Կը յիշէք անշուշտ որ, ձեր տեսակցութեանց միջոցին, Բիէռ անունով երիտասարդի մը խօսքը կ'ընէիք...։

Ռոպէնի ճակատը մթագնեցաւ մէկէն ի մէկ, ու աչուքները շեշտակի Լուիի վրայ յառելով,

—Այո՛, կակազեց դողդղացող ձայնով մը, Բիէռ անունով երիտասարդի մը վրայ կը խօսէինք...։

—Նշմարեցի նաեւ որ այդ անունը կրող անձին դէմ ատելութիւն մը ունէիք։

—Այո՛, կ'ատեմ զինքը, մահու չափ կ'ատեմ։

(Շարունակելի)

ՊԱԼԱԿԷՍԻԻ մեր գործակալն է Պետրոս Է.Ֆ. Փանոսեան, որուն կրնան դիմել Մանզումէի բաժանորդագրուիլ փափաքողները։

ՍԹԱՄՊՈԼ 33, 35, 37 ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ՓՈՂՈՑ

ՊԱՏԻ ՆԿԱՐԷՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

ԿԱՀԱԻՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՄՈՒՇԱՄՊԱ. — ԼԻՆՕԼԷՕՄ (ՄԱՆԹԱՒԼԷ ՄՈՒՇԱՄՊԱ) — ՔՌԷԹՕՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱԶԱՌՈ ՖՐԱՆՔՕ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԱՆԱՏՕԼՈՒ ԲԱՍԱԺ Ն° 2

ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ

ԳՐԻԳՈՐ Գ. ԱԴԱՄԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՍՏԱԲԱՆ
Պոլիս, Պահճե-Գաբու, Քէօբրիւլի խան Ն. 25

Պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ իր մեծարգոյ վարպետին՝ հանրածանօթ փաստաբան Աշն. Վռամշապուհ Մանուկեան էֆէնտիի՝ գրասենեակը 15 տարուց երկարաձգեալ պայտնավարութենէն վերջ այս անգամ իր վկայական ստանալով, յիշեալ սենեակը թողած և Պոլիս Պահճէ գաբու վերոյիշեալ խանին մէջ փաստաբանական գրասենեակ մը հաստատած է, կ'ստանձնէ քաղաքային, առեւտրական, պատժական և Շէրիի ամէն կարգի դատեր, կը խմբագրէ, բրոթէսթօ, սէքէսթրօ, քոմբրոմէսօ, վաճառականական և այլ կարգի պայմանագրութիւններ և աղերագրեր, ինչպէս նաև վաճառականական ընկերութեանց լուծման և կազմութեան վերաբերեալ գործողութիւնք փութով կը կատարուին և խիստ դիւրամատչելի գիներով։

Վճռաբեկ Ատեաններու ներկայացուած ամէն կարգի դատերու հետապնդման մասին գաւառներէ եղած ամէն կարգի յանձնարարութիւնք խիստ չափաւոր վարձքի փոխարէն ամենայն փորձառութեամբ և փութով պիտի կատարուին։

Կը յուսայ թէ Պատ. Հասարակութիւնը պիտի բարեհաճի իր վստահութեամբը պատուել և քաջալերել զինքը իր նոր ասպարէզին մէջ։ 12—3

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
Ա. Տ. Ա. Մ. Ն. Ա. Բ. Ո. Ց Ժ
Պոլիս, Պահչէ Դարբու, Պին Պիր Զեքիսի դիմաց
ԱՐԱՄ ԴԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Ի ճառիչէ, Տողրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Դարբու, Պին-Պիր-Զեչիսին դիմաց։
Կիրակի օրերը ժամադ ուրեանք

ՏՕՔԹ. Ն. ԹԻՒԼԵԱՆ
Իր յաճախորդներուն դիւրութեանը համար ամէն օր կը գտնուի Պահչէ Դարբու Բիւչիւքեան Դեղարանը, կէս օրէն մինչեւ 2 (Ը. Ե.)։ Առտուները մինչեւ կէս օր Մաքրիգիւղ, ըստ առաջնոյն։ 11—30

Ա՛ԻԻՆԹՕՆ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՂՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ
1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷՍԻՍ ԳԼԼԷՆՄԸՇ
Մեհրեթի իսարեսի — Բարիզտէ, Վանճօմ մէյտանընտա 9 նիւմերոլը տայիրէի խուսուսիլէրինտէ

ՀԱՅԻՒ ՇԻՒՊԷՍԻ

Մէրմայէ վէ իհթիեաթ	120,000,000 ֆր.
1902ՆԻՆ մագպուզաթը	24,000,000 »
Էօտէնէն զիյան	274,000,000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին զըյմէթի 21½ միլիառ	

ԷՕՄԻՒՐ ՇԻՒՊԷՍԻ

Մէրմայէ վէ իհթիեաթ	161,000,000 ֆր.
1902 մագպուզաթը	12,000,000 »
Էօտէնէն զիյան	129,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիւր	272,000,000 »

ՊՈՒՇԻՐԲԷԹ կաեէթ միւսաթ չէրութի իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայտ իսէր էՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ չիւպէսի տախի միւխթէլիֆ սուրէթաէ վէ խուսուսի էհվէն ֆիյաթլարա էօմիւր սիկուրթա իսէր։
ՇԻՐԲԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ՝ «Օսմանլը Պանքասը» տըր. Թիւրքիա վէ մէմալիքը Շարգիյէ իչիւն միւտիրիյէթը ումումիյէ — Սթամպոլտա, Սուլթան Համամընտա, Բաթրրմը Օղլու Բաւաժը
Միւտիրի ումումիսի — ՍԻՄՕՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ
Միւտիր մուավինի — ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Ղալաթատա այրուճա պիր Շիւպէսի օլտուղը կիպի՝ մէմալիքը Մահրուսէնին հէր թարաֆընտա տախի խուսուսի ածանալարը վար տըր։

ՊԱՆՔ ՏԷ ՍԱԼՕՆԻՔ
Մասճանիւղ Ղալաթիոյ. — Բամսնցօ խան։
Պոլսոյ Գործակալութիւն.— Գաբրրոն օղլու բասաժին դիմաց Աշիր էֆ. Քիւթիւպճանէ փողոց։
Պոլսոյ Գործակալութիւնը, Ղալաթիոյ մասնաճիւղին նման, կը կատարէ Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններ։
Գործակալութիւնը կը կատարէ նաև գանձումներ Թուրքիոյ բոլոր գաւառներուն ինչպէս և Արտասահմանի համար։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ
ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԳ
Antrèassian et Meiser
Krauser Strasse, 61
Berlin
Վերոյիշեալ ընկերական անուան տակ առևտրական նոր տուն մը հաստատած ըլլալով ի Պերլին, պատիւ ունինք ազգարարել պատուարժան հասարակութեան, որ ներածութեան և արտածութեան վերաբերեալ ամէն տեսակ առեւտրական նիւթերու և վաճառքներու յանձնարարութիւններ պիտի ընդունինք, ինչպէս նաև խնամքով պիտի հաղորդենք՝ Գերմանական ճարտարարուեստի վերաբերեալ ամէն տեսակ տեղեկութիւններ, մեզի դիմողներուն։
Մեր նորահաստատ վաճառականական տունը՝ ի Համբուրկ մասնաճիւղ մը ունենալով՝ և մասնաւոր գերմանական ամէն տեսակ ճարտարարուեստի գործարանատէրերու հետ լաւագոյն յարաբերութեան մէջ ըլլալով՝ մասնաւորապէս Արեւելքցի յաճախորդներուն մեծ ծառայութիւններ մատուցանել կը յուսայ, անոնց իրական և կարեւոր առևտրական մէկ պէտքին գոհացում տալով։
Փափաքողները պարտին դիմել վերոյիշեալ հասցէին։ 8—8

Տեր եւ Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՅՍԷՐԵԱՆ

ԳԵՂԱՐԱՆ
ԽԱՉԻԿ ՖԷՍՃԵԱՆ
261 Մահմուտ Փաշա Պաշի, աղբիւրին կից 261
Սոյն բազմամեայ դեղարանը, այս անգամ նոր կազմակերպութիւն մը ստացած ըլլալով, Խաչիկ Ֆէսճեանի կողմանէ, քիչ ատենուան մէջ պատիւը ունեցաւ գնահատուիլ յարգոյ հասարակութենէն, որմէ քաջալերուելով այս անգամ պէտքը կը զգայ իրեն ուղղութիւնը և նպատակը ներկայացնել հանրութեան։
ՆՊԱՏԱԿ.— Գոհ ձգել իր յաճախորդները՝ դեղերու թարմութեամբ, դեղագրերու արագ և ճշդապահ պատրաստութեամբ, գներու չափաւորութեամբ և արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբ։
ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Մաքրութիւն, ապանեխման դրութիւն և պարկեշտութիւն դեղարանին սկզբունք եղած են։
Բանակցած է Եւրոպական տան մը հետ՝ ամէն շաբթու պատուաստի թարմ թիւպեր բերել տալու։
* * *
Ամէն օր Դեղարան յաճախող Հայ և օտարազգի բժիշկներէն յիշենք մասնաւորաբար հանրածանօթ Բժիշկ ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԻ Էֆ.՝ որ ամէն Գշ. Եշ. և Շբ. օրեր ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իրեն ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբ, դեղարանին մասնաւոր դարմանասրահը։
Ատամնաբոյժ Վռամշապուհ Էֆ. Թաշճեան եւս ամէն առաւօտ մինչեւ 3ամը 5 սոյն Դեղարանը կը գտնուի և ակռայի հիւանդութիւնները կը դարմանէ, պատրաստելով նաև արհեստական նուրբ ակռաներ։
ԴԵՂԱՐԱՆԸ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԳԻՇԵՐԱՑԻՆ ՍՊԱՍ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԵՐԿԵՐ
"LYTHITE" STANDARD AMERICAN PAINT
ՇԷՆԹԵՐՈՒ ՆԵՐՍԻ ԵՒ ԴՈՒՐՍԻ ԻՆՁՊԷՍ ԵՒ ՊԱՏԱՆԱՅԻ ՅԱՏՈՒԿ
Կ'ուզէ՞ք ձեր տունները, գրասենեակները և յն. ամէն կարգի չէնքերը լուսաւորել ընտիր և գունաւոր պատանաներով, որոնք նոյն չունենան. օուս չորնան և վրայ չելլեն, գործածեցէք ամերիկեան պատանները, որոնք ամէնէն խոնաւ օդին իսկ, 2-3 ժամէն կը չորնան, փոշ մը գոհ պիտի թողու ձեզ։
Կ'ուզէ՞ք ձեր տուներու, դպրոցներու, թատրոններու և յն. ամէն կարգի շէնքերու ներքին մասերը ամէնէն սիրուն և բնական գոյներով ներկել, որոնք չուտ չորնալու և տախտակները փտելէ արգիլելու մեծ առաւելութենէն զատ գոյներնին չնեռեն բնաւ և ներկուած տեղերը պայծառ և լուսաւոր ընեն։ Գործածեցէք ներքին շէնքերու յատուկ Ամերիկեան Լիթիայթի ներկերը, ապահովապէս գոհ պիտի մնաք։
Կ'ուզէ՞ք քարէ, փայտէ, աղիւսէ որ և է շէնքի դուրսի մասերը ներկել անձրեւին վնասներէն պահելու համար, գործածեցէք դարձեալ Լիթիայթը։
Կ'ուզէ՞ք ածան, անհաւասարի կերպով ածան ներկել ձեր որ և է մէկ շէնքն, Կ'ուզէ՞ք որ ներկուած որ և է տեղ ներկուելէ անմիջապէս վերջ բնակելի ըլլայ առանց որ և է անհաճոյ հոտի և խոնաւութեան,
Կարեւորութիւն մի տար կարգ մը վարպետներու կամ ներկարարներու Լիթիայթի մասին անհնպատ խօսքերուն, որոնք անձնական շահերու նկատումով և կամ նախապաշարումով հակառակ են շատ մը օգտակար նորութիւններու։
Այլ հաճեցէք դիմել Թուրքիոյ միակ կեդրոնատեղին
Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Բիւրֆնի խան թիւ 3 Գրիգոր Աճեմեանի և Լիթիայթի նմոյշներ ու գաթալոկներ ստանալ ուզուած քանակութեամբ։
Գաւառները գործակալներու պէտք կայ։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ — ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1,150,030,616 ՖՐԱՆՔ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՌԼԷՆ Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387,440,000 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՌԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ
ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան
Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ աղոց ու որբերու համար օժիտ մը, շաբաթական փոքր վճարումներով. — (միևնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ
Ապահովագրութիւն ՇՈՒԴԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ, ԹՐԻՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. շրջանակներու դէմ, աշխարհս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար շաբաթական փոքր վճարումով մը, այսինքն ՄԷԿ ՖՐԱՆԿՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Տեսուչ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Մ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐ Է՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս. = ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ
ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼՖԱՆԵԱՆ
Պոլիս Դաքրրեղօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։